

**Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Riadiaci orgán pre Operačný program Kvalita životného prostredia**

OZNÁMENIE O STRATEGICKOM DOKUMENTE

podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene
a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

zmena strategického dokumentu s celoštátnym dosahom
- zisťovacie konanie -

Zmena Operačného programu Kvalita životného prostredia (verzia 14)

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Názov

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

2. Identifikačné číslo

42181810

3. Adresa sídla

Nám. E. Štúra 1
812 35 Bratislava

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa

Ing. Katarína Nováková
generálna riaditeľka
sekcie environmentálnych programov a projektov
Ministerstvo životného prostredia SR
Nám E. Štúra 1
812 35 Bratislava 1

Pracovisko:

Karloveská 2, 841 04 Bratislava

tel.: +421 906 314 400

e-mail: katarina.novakova@enviro.gov.sk

5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o strategickom dokumente, a miesto na konzultácie

PhDr. Miroslava Hrušková, CSc.
riaditeľka odboru programovania a riadenia programovania
sekcia environmentálnych programov a projektov
Ministerstvo životného prostredia SR
Nám E. Štúra 1
812 35 Bratislava 1

Pracovisko:

Karloveská 2, 841 04 Bratislava

tel.: +421 314 300

e-mail: miroslava.hruskova@enviro.gov.sk

II. Základné údaje o strategickom dokumente

1. Názov

Zmena Operačného programu Kvalita životného prostredia (verzia 14)

2. Charakter

Navrhovaná zmena Operačného programu Kvalita životného prostredia (ďalej aj „OP KŽP“ alebo „operačný program“) predstavuje svojím charakterom zmenu tých prvkov operačného programu, ktoré podliehajú schváleniu Európskou komisiou (ďalej aj „Komisia“ alebo „EK“). Ide najmä o presun zostatku disponibilných zdrojov OP KŽP do tých oblastí intervencie, kde existuje potenciál na ich vyčerpanie do konca obdobia realizácie OP KŽP - konkrétne do oblasti vodného hospodárstva, ochrany prírody a biodiverzity a do oblasti odpadového hospodárstva, aby sa tým predišlo strate finančných prostriedkov z fondov EÚ.

Predmetný návrh zmeny OP KŽP vychádza zo záverov a odporúčaní externého hodnotenia, ktoré bolo vykonané spoločnosťou Stengl a. s., so sídlom Sumbalova 1, Bratislava. Správa z externého hodnotenia stavu implementácie OP KŽP k 27.05.2022 je zverejnená na webovom sídle OP KŽP: <https://www.op-kzp.sk/implementacia-programu/hodnotenie-programu/>.

Spomedzi prvkov operačného programu sa v dokumente OP KŽP vykonávajú zmeny vo finančných tabuľkách, ako aj zmeny cieľových hodnôt ukazovateľov súvisiacich s presunmi zdrojov. Zároveň dochádza aj k zmene finančného plánu OP KŽP.

Zmeny spočívajúce v spresnení alebo doplnení formulácií v textovej časti OP KŽP, sú charakterizované nižšie v bode 4. Obsah (osnova) a podrobne uvedené v kapitole III. bode 2. Údaje o výstupoch.

Predmetný návrh zmeny OP KŽP je vypracovaný v súlade s článkom 30 ods. 1 a čl. 96 ods. 10 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 v platnom znení (všeobecné nariadenie).

Pôvodné znenie strategického (programového) dokumentu OP KŽP bolo schválené Európskou komisiou jej rozhodnutím zo dňa 28. októbra 2014. Odvtedy znenie OP KŽP prešlo niekoľkými zmenami, ktoré boli schválené Monitorovacím výborom pre OP KŽP a následne aj rozhodnutím Európskej komisie. Navrhovaná zmena sa vzťahuje k aktuálne platnému zneniu OP KŽP (verzia 13), ktorý bol schválený dňa 9. júna 2022 Monitorovacím výborom pre OP KŽP v nadväznosti na možnosť 100 %-ného spolufinancovania prioritných osí OP KŽP zo zdrojov EÚ v 8. účtovnom roku, ktorá vyplynula z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/562 zo 6. apríla 2022, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1303/2013 a (EÚ) č. 223/2014, pokiaľ ide o Kohézne opatrenia na podporu utečencov v Európe (CARE).

Výsledkom navrhovanej zmeny bude znenie OP KŽP (verzia 14).

3. Hlavné ciele

Hlavným cieľom navrhovanej zmeny OP KŽP na verziu 14 je **zohľadniť súčasnú absorpčnú kapacitu OP KŽP ovplyvnenú aktuálnou ekonomickou situáciou a zabezpečiť vyčerpanie zdrojov OP KŽP v súlade s predmetom jeho podpory do konca roka 2023.**

V nadväznosti na vyššie uvedenú správu z externého hodnotenia bol navrhnutý presun zostatkov disponibilných zdrojov z oblastí OP KŽP s nižšou úrovňou čerpania do tých oblastí podpory, kde existuje preukázateľný potenciál na ich vyčerpanie.

V rámci prioritnej osi 1 sa navrhuje **presunúť aktuálny zostatok disponibilných zdrojov do oblastí podpory zameraných na vodné hospodárstvo** – verejné kanalizácie a čistiarne odpadových vôd (ďalej aj „ČOV“), monitorovanie vôd, zabezpečenie kontinuity vodných tokov, **ochranu prírody a biodiverzity** – najmä v územiach sústavy Natura 2000 a **na odpadové hospodárstvo** – nakladanie s komunálnym odpadom, najmä zhodnocovanie biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov, vrátane produkcie bioplynu na jeho ďalšie využitie. Disponibilné zdroje na uvedené presuny boli v rámci prioritnej osi 1 identifikované v oblasti sanácie environmentálnych záťaží. Vo všetkých vyššie uvedených oblastiach, do ktorých sa presúva aktuálny zostatok disponibilných zdrojov, vyplývajú Slovenskej republike (najmä mestám a obciam, ako aj novozriadeným správam národných parkov) finančne náročné záväzky a povinnosti z príslušných právnych predpisov EÚ a SR.

Disponibilné zdroje OP KŽP absentujú na zabezpečenie plnenia záväzkov SR vyplývajúcich z ustanovení smernice Rady 91/271/EHS z 21. mája 1991 o čistení komunálnych odpadových vôd a zakotvených v Zmluve o pristúpení k EÚ. Záujem o realizáciu projektov **zameraných na čistenie a odvádzanie odpadových vôd** najmä v prípade aglomerácií nad 2 000 ekvivalentných obyvateľov naďalej pretrváva a preto je cieľom predmetnej zmeny operačného programu presunúť do danej oblasti finančné zdroje doposiaľ nevyužitú v rámci iných oblastí intervencie. **Cieľom v oblasti vodného hospodárstva je, popri riešení problematiky čistenia komunálnych odpadových vôd, podporovať aj monitorovanie a hodnotenie vôd a zabezpečenie spojitosti vodných tokov** v súlade s cieľmi RSV.

Taktiež **v oblasti ochrany prírody a biodiverzity** naďalej pretrváva záujem **o realizáciu projektov v územiach sústavy Natura 2000**, ktoré vyplývajú zo schválených dokumentov starostlivosti, resp. ďalšej dokumentácie, čím zároveň dochádza aj k plneniu cieľov uvedených v Prioritnom akčnom rámci financovania Natura 2000 v Slovenskej republike pre EÚ programové obdobie 2014 – 2020 (PAF).

Ďalším cieľom je tiež pokračovať v podpore miest a obcí v oblasti zefektívňovania triedenia zberu komunálnych odpadov a zhodnocovania biologicky rozložiteľných odpadov, konkrétne triedenia a zberu kuchynského odpadu z domácností, ktoré sú mestá a obce povinné zabezpečiť od začiatku roka 2021 v zmysle zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Zavedenie uvedenej povinnosti tak prispeje k plneniu cieľov vyplývajúcich zo smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc v platnom znení (ďalej len „rámcová smernica o odpade“), ako aj k zníženiu podielu skládkovaných odpadov (v zmysle požiadaviek vyplývajúcich zo smernice Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999 o skládkach odpadov v platnom znení). Navrhovaná zmena OP KŽP taktiež reflektuje na aktuálny strategický cieľ EÚ znížiť závislosť od dovozu zemného plynu z Ruskej federácie a k plneniu tohto cieľa prispieva podporou budovania bioplynových staníc, ako zariadení na spracovanie biologicky rozložiteľného odpadu, vrátane využitia bioplynu na výrobu tepla, elektrickej energie alebo úpravy bioplynu na biometán.

Popri týchto hlavných cieľoch je sprievodným cieľom navrhovanej zmeny OP KŽP doplnenie podporovaných aktivít v oblasti vodného hospodárstva (zásobovanie pitnou vodou v aglomeráciách do 2000 E0), sanácie environmentálnych záťaží v rámci prioritnej osi 1 a ochrany pred povodňami v rámci prioritnej osi 2 (v oboch prípadoch vypracovanie projektovej a predprojektovú dokumentácie) a spresnenie textu v oblasti ochrany prírody a kvality ovzdušia.

V prípade prioritnej osi 4 je cieľom navrhovanej zmeny OP KŽP finančne posilniť špecifické ciele 4.1.1 Zvýšenie podielu OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe SR a 4.2.1. Zníženie energetickej náročnosti a zvýšenie využívania OZE v podnikoch, a to prostredníctvom presunu aktuálnych zostatkov disponibilných zdrojov z ostatných špecifických cieľov.

4. Obsah (osnova)

Predmetná zmena OP KŽP pozostáva z nasledujúcich úprav textovej a tabuľkovej časti operačného programu:

- *Textová časť*

V nadväznosti na presun disponibilných zdrojov OP KŽP medzi oblasťami intervencie v rámci **Prioritnej osi** (ďalej aj „PO“) **1 Udržateľné využívanie prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry** boli vykonané úpravy jednotlivých prevažne číselných údajov v príslušných častiach PO 1. Zároveň boli upravené hodnoty viacerých dotknutých ukazovateľov výstupu a finančného ukazovateľa a doplnenie textu v rámci aktivity v oblasti vodného hospodárstva, sanácie environmentálnych záťaží a v oblasti ochrany prírody a biodiverzity.

Presun zdrojov v rámci **PO 2 Adaptácia na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy so zameraním na ochranu pred povodňami** a **PO 3 Podpora riadenia rizík, riadenia mimoriadnych udalostí a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvneným zmenou klímy** sa nenavrhuje. V rámci zmeny dochádza k úprave hodnoty niektorých ukazovateľov výstupu a doplnenie textu v aktivite zameranej na oblasť ochrany pred povodňami.

Zmena navrhnutá v rámci **PO 4 Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch** bola premietnutá do OP KŽP formou viacerých úprav. V súvislosti s prehodnotením stavu a potenciálu plnenia jednotlivých špecifických cieľov je navrhnutá úprava alokácií jednotlivých kategórií intervencií. V nadväznosti na presun alokácií medzi oblasťami intervencií a typmi území, dochádza k úprave cieľových hodnôt viacerých dotknutých ukazovateľov v rámci špecifických cieľov 4.1.1, 4.2.1, 4.3.1 a 4.5.1. V rámci PO 4 zároveň dochádza k úprave cieľovej hodnoty finančného ukazovateľa.

V nadväznosti na presun disponibilných zdrojov OP KŽP medzi oblasťami intervencie v rámci **PO 5 Technická pomoc** boli vykonané úpravy alokácií na jednotlivé oblasti intervencie.

V textovej časti operačného programu boli taktiež vykonané ďalšie úpravy malého rozsahu za účelom jeho precizovania a aktualizácie.

- *Tabuľková časť/ úprava finančného plánu*

Do finančného plánu OP KŽP časti 3.2 (Tabuľky 68 a 69) boli premietnuté zmeny vyplývajúce z vyššie popísaného presunu zdrojov KF v rámci PO 1, zdrojov EFRR v rámci PO 4 a PO 5. V časti 3.3 (Tabuľka 70) Finančného plánu dochádza k zmene indikatívnej alokácie na podporu cieľov zmeny klímy, ako aj podielu alokácie prioritnej osi na celkovej alokácii OP KŽP dotknutých prioritných osí.

Jednotlivé zmeny/ úpravy sú podrobnejšie popísané v kapitole III. bode 2. Údaje o výstupoch.

5. Uvažované variantné riešenia zohľadňujúce ciele a geografický rozmer strategického dokumentu

Vzhľadom na procesné náležitosti súvisiace so zmenou operačných programov (konzultácie s EK, zadávanie do elektronického systému na výmenu dokumentov s EK - SFC2014, schvaľovanie Monitorovacím výborom a EK) sa predmetná zmena OP KŽP navrhuje v jednom variantom riešení.

Východiskom, z ktorého navrhované riešenie zmeny OP KŽP vyplýva, je Správa z externého hodnotenia stavu implementácie OP KŽP k 27.05.2022, zahŕňajúca konkrétne návrhy presunu zdrojov medzi jednotlivými oblasťami intervencie OP KŽP.

V prípade návrhov na zníženie alebo zvýšenie alokácie na určitú oblasť intervencie sú zároveň ich preukázateľným východiskom údaje z elektronického informačného systému ITMS.

Čo sa týka oblastí intervencie / aktivít / výziev, kde sú žiadateľmi výlučne alebo najmä rezortné organizácie MŽP SR (ďalej aj „ministerstvo“), resp. ministerstvo, východiskom navrhovanej zmeny OP KŽP sú tiež údaje o pripravovaných žiadostiach o nenávratný finančný príspevok zahrnutých v akčných plánoch príslušných rezortných subjektov.

Navrhované riešenie vyplýva z aktuálneho stavu implementácie OP KŽP, pričom reflektuje na súčasnú absorpčnú kapacitu OP KŽP ovplyvnenú aktuálnou ekonomickou situáciou, avšak zároveň aj na požiadavky, ktoré pre SR vyplývajú z právnych predpisov EÚ v oblasti životného prostredia, ako aj v oblasti energetickej efektívnosti. Ďalšie informácie a zdôvodnenia navrhovaného riešenia zmeny OP KŽP sú *bližšie popísané nižšie v kapitole III. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu na životné prostredie vrátane zdravia, bode 1. Požiadavky na vstupy.*

V porovnaní s nulovým variantom (t. j. so situáciou, kedy by navrhovaná zmena OP KŽP nebola vykonaná) **predstavuje presun disponibilných zdrojov** v rámci OP KŽP do oblastí podpory v rámci prioritnej osi 1 zameraných na vodné hospodárstvo, ochranu prírody a biodiverzity a odpadové hospodárstvo, **variant, ktorý napomáha dočerpaniu zdrojov EÚ, ktoré sú ešte v rámci OP KŽP disponibilné, tak, aby do konca obdobia jeho realizácie boli využité v oblastiach s preukázateľnou absorpčnou kapacitou a zároveň s pozitívnym vplyvom na životné prostredie a na plnenie povinností SR vyplývajúcich z environmentálnej legislatívy EÚ.** Navrhovaný variant zmeny OP KŽP prispeje k plneniu záväzkov SR v oblasti čistenia a odvádzania odpadových vôd, k podpore monitorovania vôd a zabezpečenia kontinuity vodných tokov, k cieľom ochrany prírody najmä v územiach sústavy Natura 2000 a ako aj zefektívňovania triedenia zberu komunálnych odpadov a zhodnocovania biologicky rozložiteľných odpadov (vrátane budovania bioplynových staníc), ktoré sa vyznačujú vysokou absorpčnou schopnosťou a dopytom žiadateľov, pričom na jeho pokrytie v súčasnosti v rámci OP KŽP nie sú v príslušných oblastiach intervencie alokované dostatočné finančné zdroje. Taktiež zmeny v rámci prioritnej osi 4, ktoré vyplynuli zo stavu implementácie jej špecifických cieľov, predstavujú riešenia napomáhajúce nielen finančnej implementácii OP KŽP, ale aj jeho vecnej (fyzickej) implementácii, orientovanej na aktuálne a naliehavé potreby na národnej úrovni a dosahovanie cieľov v oblasti ochrany životného prostredia.

Vzhľadom na objem zdrojov, ktoré je potrebné v rámci OP KŽP dočerpať v súlade s pravidlom $n + 3$ do konca obdobia jeho realizácie, ako aj na finančne náročné záväzky a povinnosti, ktoré pre SR vyplývajú z príslušných právnych predpisov EÚ a SR, by nulový variant prinášal riziko nedostatočného využitia, resp. straty zdrojov EÚ (v prípade ich nedočerpania) využiteľných na podporu aktivít v oblasti budovania environmentálnej infraštruktúry a nízkouhlíkovej energetiky, pričom navrhovaný variant zmeny OP KŽP smeruje, naopak, k predídeniu tejto situácii a jej nepriaznivým dôsledkom.

Ďalšie informácie a zdôvodnenia navrhovaného riešenia zmeny OP KŽP vrátane ostatných úprav textovej a tabuľkovej časti OP KŽP (mimo finančných presunov) sú **bližšie popísané nižšie v kapitole III. bode 1. Požiadavky na vstupy.**

6. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania

Riadiaci orgán pre OP KŽP v súvislosti s prípravou a schvaľovaním predmetnej zmeny OP KŽP vykoná nasledujúce kroky:

Popis aktivity	Predpokladaný termín
Predloženie návrhu zmeny OP KŽP na schválenie Monitorovaciemu výboru pre OP KŽP	do 29. septembra 2022
Predloženie zmeny OP KŽP na schválenie EK cez systém SFC2014 spolu s informáciou o výsledku zisťovacieho konania o zmene strategického dokumentu (SEA)	do 5. októbra 2022
Posudzovanie a prijatie rozhodnutia o žiadosti o zmenu OP KŽP Európskou komisiou	do 3 mesiacov od predloženia návrhu zmeny OP KŽP

7. Vzťah k iným strategickým dokumentom

Základným dokumentom, ku ktorému sa vzťahujú navrhované zmeny, je aktuálne platné znenie OP KŽP (verzia 13).

Jednotlivé verzie OP KŽP, ako aj jeho aktuálne platné znenie, sú dostupné na internetovom odkaze: <http://www.op-kzp.sk/dokumenty/dokumenty/programove-dokumenty/>.

Zároveň predmetný návrh zmeny OP KŽP vychádza zo strategických dokumentov v príslušných vecných oblastiach vodného hospodárstva, ochrany prírody a biodiverzity a odpadového hospodárstva a využitia obnoviteľných zdrojov energie.

Legislatívnym východiskom pre vykonanie predmetných zmien OP KŽP sú právne predpisy EÚ a SR, a to najmä:

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 v platnom znení (všeobecné nariadenie);
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 215/2014 zo 7. marca 2014, ktorým sa stanovujú pravidlá vykonávania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde v súvislosti s metodikami poskytovania podpory na riešenie zmeny klímy, určením čiastkových cieľov a zámerov vo výkonnostnom rámci a nomenklatúrou kategórií intervencií pre európske štrukturálne a investičné fondy v platnom znení;
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1300/2013 zo 17. decembra 2013 o Kohéznom fonde, ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1084/2006 v platnom znení;

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1301/2013 zo 17. decembra 2013 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1080/2006 v platnom znení;
- Nariadenia EP a Rady EÚ č. 1143/2014 o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázií nepôvodných druhov v platnom znení;
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva v platnom znení (Rámcová smernica o vode);
- Smernica Rady 91/271/EHS z 21. mája 1991 o čistení komunálnych odpadových vôd v platnom znení;
- Smernica Rady 98/83/ES z 3. novembra 1998 o kvalite vody určenej na ľudskú spotrebu;
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2020/2184 zo 16. decembra 2020 o kvalite vody určenej na ľudskú spotrebu (prepracované znenie);
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc v platnom znení;
- Smernica Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999 o skládkach odpadov v platnom znení;
- Smernica EP a Rady 2014/94/EÚ o alternatívnych palivách v platnom znení;
- Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín v platnom znení;
- Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva v platnom znení;
- Zákon č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách.
- Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov;
- Zákon č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázií nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- Zákon č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon);
- Zákon č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázií nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- Zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- Zákon č. 321/2014 Z. z. o energetickej efektívnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- Zákon č. 409/2011 Z. z. o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej záťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

8. Orgán kompetentný na jeho prijatie

Monitorovací výbor pre OP KŽP

Európska komisia

9. Druh schvaľovacieho dokumentu (napr. uznesenie Národnej rady Slovenskej republiky, uznesenie vlády Slovenskej republiky, nariadenie)

Uznesenie Monitorovacieho výboru pre OP KŽP

Rozhodnutie Európskej komisie

III. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu na životné prostredie vrátane zdravia

1. Požiadavky na vstupy

Dôležitým vstupom, z ktorého vyplýva predmetný návrh zmeny OP KŽP, sú závery a odporúčania externého hodnotenia stavu implementácie OP KŽP z pohľadu plnenia pravidla n+3, vypracované k 27. 5. 2022 (<https://www.op-kzp.sk/implementacia-programu/hodnotenie-programu/>), na základe ktorých bol navrhnutý presun zostatkov disponibilných zdrojov medzi jednotlivými oblasťami intervencie. V rámci hodnotenia boli vzaté do úvahy alokácie vyhlásených výziev vo vzťahu k dopytu žiadateľov, suma žiadostí o nenávratný finančný príspevok (ďalej len „NFP“) v konaní, zazmluvnená suma zdrojov EÚ (resp. schválená suma zdrojov EÚ v prípade schválených žiadostí o NFP, kde ešte nedošlo k ich zazmluvneniu), alokácie plánovaných výziev v harmonograme na rok 2022, absorpčná kapacita jednotlivých výziev na základe doterajšieho záujmu žiadateľov, ako aj údaje rezortných organizácií MŽP SR a sprostredkovateľských orgánov pre MŽP SR z plánov predkladania žiadostí o NFP a implementácie projektov v rámci OP KŽP.

Podrobnejšie informácie a zdôvodnenia, z ktorých vyplývajú zmeny týkajúce sa jednotlivých prioritných osí a finančných náležitostí OP KŽP, sú uvedené nižšie.

Prioritná os 1

- o *Presun disponibilných zdrojov do oblastí podpory, v ktorých existuje potenciál na ich vyčerpávanie do konca r. 2023*

Navrhovaná zmena OP KŽP sa týka presunu zdrojov zo špecifického cieľa (ďalej len „ŠC“) 1.4.2 Zabezpečenie sanácie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), ku ktorému sa vzťahuje oblasť intervencie 089 - *Rekultivácia priemyselných plôch a kontaminovanej pôdy*, v celkovom objeme 46 000 000 € (zdroj EÚ). Výsledná alokácia na oblasť intervencie 089 bude predstavovať sumu 178 944 027 €.

Finančné prostriedky v uvedenom objeme budú zachované v prioritnej osi (ďalej aj „PO“) 1 a v jej rámci budú konkrétne presunuté vo výške 20 000 000 € (zdroj EÚ) do oblasti intervencie 022 - *Čistenie odpadových vôd* do ŠC 1.2.1 Zlepšenie odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO v zmysle záväzkov SR voči EÚ, ako aj vo výške 2 600 000 € do oblasti intervencie 021 - *Vodné hospodárstvo a ochrana pitnej vody (vrátane manažmentu povodia, dodávok vody, osobitných opatrení na prispôsobenie sa zmene klímy, diaľkových a spotrebiteľských meracích zariadení, systémov spoplatňovania a znižovania únikov)* do ŠC 1.2.3 Vytvorenie východísk pre stanovenie opatrení smerujúcich k dosiahnutiu dobrého stavu podzemných a povrchových vôd na *oblasť monitorovania vôd, t. j. zabezpečovanie a optimalizovanie informačných nástrojov v oblasti vôd* a taktiež vo výške 4 100 000 € (zdroj EÚ) do ŠC 1.2.3, oblasti intervencie 085 - *Ochrana a posilnenie biodiverzity, ochrany prírody a zelenej infraštruktúry*, konkrétne na zabezpečenie *pozdĺžnej a laterálnej kontinuity vodných tokov a odstraňovanie bariér vo vodných tokoch*.

Ďalším špecifickým cieľom, do ktorého budú presunuté zdroje, je ŠC 1.3.1 Zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov a posilnenie biodiverzity najmä v rámci sústavy Natura 2000, a to do oblasti intervencie 086 – *Ochrana, obnova a udržiavateľné používanie lokalít sústavy Natura 2000* v objeme 14 900 000 € (zdroj EÚ) a do oblasti intervencie 085 – *Ochrana a posilnenie biodiverzity, ochrana prírody a zelená infraštruktúra* v objeme 4 400 000 € (zdroj EÚ).

Dôvodom tohto presunu riziko nedočerpania finančných prostriedkov na oblasť intervencie 089.

Na riešenie problematiky environmentálnych záťaží, ktorá sa vzťahuje k uvedenej oblasti intervencie, boli v roku 2015 vyhlásené 3 výzvy (osobitne na prieskum, na sanáciu a na monitorovanie environmentálnych záťaží), ktoré majú charakter otvorených výziev s možnosťou priebežného predkladania žiadostí o nenávratný finančný príspevok.

Na prieskum environmentálnych záťaží je zameraná výzva s kódom OPKZP-PO1-SC142-2015-3. Cieľom predmetnej výzvy je podporiť projekty, ktoré sa venujú podrobnému geologickému prieskumu environmentálnych záťaží, čo umožní získať detailnejšie informácie o miere znečistenia horninového prostredia, pôdy i podzemnej vody v dotknutej oblasti, a teda sa umožní spresniť plošný a priestorový rozsah kontaminácie, ako aj zhodnotiť spôsob a vývoj znečistenia. Na základe získaných informácií sa vypracuje analýza rizika znečisteného územia a štúdia uskutočniteľnosti sanácie, ktorej predmetom sú variantné riešenia pre sanáciu environmentálnej záťaže a návrh optimálnej sanačnej metódy, resp. kombinácie sanačných metód. Z alokovaných zdrojov na výzvu vo výške 22 450 000 € (zdroj EÚ) boli zazmluvnené 2 projekty v sume 13 929 917 € (zdroj EÚ) a predložené ďalšie 2 projekty s požadovanou výškou 1 724 866 € (zdroj EÚ). V 2. polovici roku 2022 sa plánuje predložiť ďalšia žiadosť o nenávratný finančný príspevok s indikatívnou výškou 127 500 € (zdroj EÚ).

Výzva s kódom OPKZP-PO1-SC142-2015-4 je zameraná na podporu projektov v oblasti monitorovania environmentálnych záťaží, ktoré zahŕňa odbery vzoriek, terénne merania a laboratórne práce, vybudovanie monitorovacej siete v prípade potreby, ako aj vyhodnotenie výsledkov monitorovania. Prostredníctvom výzvy s alokáciou vo výške 6 622 000 € (zdroj EÚ) boli zazmluvnené 2 projekty v sume 6 536 735 € (zdroj EÚ). V 2. polovici roku 2022 plánuje Štátny geologický ústav Dionýza Štúra predloženie ďalšej žiadosti o nenávratný finančný príspevok s indikatívnou výškou cca 300 000 €.

Ťažiskovou pre zabezpečenie sanácie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou) je výzva s kódom OPKZP-PO1-SC142-2015-5 a s alokáciou vo výške 193 000 000 € (zdroj EÚ). Finančné prostriedky Kohézneho fondu boli doteraz poskytnuté 21 projektom so schválenou výškou 81 255 463 € (zdroj EÚ). V konaní sa nachádza 1 žiadosť o nenávratný finančný príspevok v požadovanej výške 30 027 635 € (zdroj EÚ) a do konca tohto roka plánuje MŽP SR predložiť ďalšie 4 žiadosti o nenávratný finančný príspevok (s indikatívnou výškou 18 079 500 € zo zdrojov EÚ).

Dôvodom, prečo sa napriek disponibilnej alokácii na oblasť riešenia environmentálnych záťaží nepodarí ju do konca programového obdobia 2014 – 2020 (oprávnenosť výdavkov končí 31. 12. 2023) v plnom objeme dočerpať, je charakter projektov sanácie environmentálnych záťaží, ktorý si vyžaduje komplexné, efektívne a zároveň individualizované riešenie.

Pre MŽP SR, ako prijímateľa v prípade projektov sanácie environmentálnych záťaží, aj ako riadiaci orgán pre OP KŽP, zostávajú ciele v oblasti sanácie environmentálnych záťaží stále dôležité, pričom zvýšená pozornosť sa venuje spôsobu ich dosiahnutia. Spôsob, ktorý MŽP SR uplatňuje pri riešení problematiky environmentálnych záťaží, je pristupovať k sanácii environmentálnych záťaží v súlade s princípom, „znečisťovateľ platí“, podľa priorit vyplývajúcich z rizikovosti záťaží najmä pre podzemné vody a zdravie ľudí a čo najefektívnejšie z hľadiska zvolenej sanačnej metódy.

Na to, aby sa prejavili zmeny v riešení problematiky environmentálnych záťaží, ktoré z uplatňovania tohto prístupu vyplývajú, je však potrebný čas. V praxi to znamená, že najskôr

je potrebné v súlade s princípom „znečisťovateľ platí“ zistiť v konaní podľa zákona č. 409/2011 Z. z. o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej záťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov, či je známy pôvodca alebo povinná osoba, ktorá následne nesie zodpovednosť za vykonanie sanácie environmentálnej záťaže, pretože až v opačnom prípade zodpovednosť za sanáciu environmentálnej záťaže prechádza na štát v podobe konkrétneho ministerstva určeného uznesením vlády SR. Mnohé konania o určení povinnej osoby sú komplikované a časovo náročné a v niektorých sa vyskytli aj nedostatky, takže bolo nutné opätovné konanie.

Ďalším faktorom, ktorý ovplyvňuje trvanie projektov zameraných na sanáciu environmentálnych záťaží, a teda limituje aj možnosti realizácie ďalších projektov ešte do konca realizácie programového obdobia, je verejné obstarávanie. Verejné obstarávanie vyhlásené v roku 2018 na vykonanie sanácie viacerých lokalít bolo zrušené, keďže javilo známky pochybení v nastavení podmienok účasti, ktoré by mohli vyústiť do finančných korekcií.

K externými faktorom, ktoré kladú zvýšené nároky na čas potrebný na realizáciu projektov, prípadne ju až brzdia, sú tiež problémy spojené s nečakanými zmenami prác v realizačnej fáze projektu, ako aj komplikované vlastnícke vzťahy na sanovaných lokalitách.

Projekty v realizácii, ktorých cieľom je sanácia environmentálnej záťaže, sú charakteristické nepredvídateľnosťou situácie na lokalite, kde sa práce uskutočňujú, a to tým, že priamo na lokalite sa zistí väčší plošný rozsah znečistenia, vyššia koncentrácia znečisťujúcich látok, prieniky („dotekanie“) znečisťujúcich látok z iného zdroja znečistenia a pod. Predmetné zistenie vedie k zmenám prác počas realizácie projektu a potrebe uzatvárania dodatkov k zmluve o poskytnutí nenávratného finančného príspevku s cieľom realizovať niektoré projektované práce vo zvýšenom rozsahu pre splnenie cieľov sanácie. V prípade rozsiahlejších zmien vzniká aj potreba zmeny podkladov pre proces verejného obstarávania, resp. vykonania nového procesu verejného obstarávania.

K najväčším problémom prispeli v rámci implementácie špecifického cieľa 1.4.2 komplikované vlastnícke vzťahy, ako aj nevysporiadané pozemky, ktoré bolo potrebné riešiť v súvislosti so sanáciou environmentálnych záťaží. Počas prípravných prác pred realizáciou samotnej sanácie je v súlade so zákonom č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach potrebné vyriešiť tzv. vstupy na pozemky a dohodu s majiteľmi jednotlivých parciel, na ktorých sa budú vykonávať geologické práce počas sanácie. Ak nedôjde k dohode s vlastníkom nehnuteľnosti, MŽP SR v súlade s § 29 zákona č. 569/2007 Z. z. môže po preukázaní prevahy verejného záujmu sanácie rozhodnúť o povolení vstupu a užívaní cudzích nehnuteľností. Ide však o dlhý proces rozhodovania (správne konanie, odvolacie konanie). Problémom zostáva ťažká vymožitelnosť rozhodnutia, napr. odmietnutie povolenia vstupu do areálu alebo odmietnutie súčinnosti nutnej na vyriešenie stretov záujmov chránených osobitnými predpismi (lokalizácia podzemných inžinierskych sietí v areáli). Uvedené skutočnosti majú vplyv na oneskorenie v harmonograme prác a tým na celkový pokrok vo výkonnosti predmetného špecifického cieľa.

To sa týka aj projektu sanácie environmentálnej záťaže vo Vrakuni (mestskej časti Bratislavy). Projekt sanácie environmentálnej záťaže vo Vrakuni je v procese konania a samotná sanácia je v súčasnosti v štádiu príprav, ktoré je ovplyvnené aj vyššie uvedenými problémami. V danom prípade ide o atypický projekt sanácie environmentálnej záťaže, na ktorú sa vzťahuje nielen zákon č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach a zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ale musí byť aj v súlade so zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) a zákonom č. 282/2015 Z. z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení

niektorých zákonov. V súvislosti s vyvlastňovacím konaním, resp. konaním na obmedzenie vlastníckych práv došlo v prípade niektorých subjektov k zrušeniu rozhodnutia o vyvlastnení, resp. rozhodnutia o dočasnom obmedzení vlastníckych práv na kľúčových pozemkoch pre začiatok realizácie samotnej stavby podzemnej tesniacej steny. Dôležitým aspektom sanácie je tiež výber čo najúčinnnejšej metódy sanácie environmentálnej záťaže, ktorá by eliminovala riziko šírenia znečistenia do podzemných vôd Žitného ostrova. V súvislosti s projektom sanácie environmentálnej záťaže vo Vrakuňi smeruje úsilie MŽP SR k realizácii takého riešenia, ktoré by prinášalo synergický efekt obmedzenia znečistenia z viacerých lokalít environmentálnych záťaží na území Bratislavy. S ohľadom na rozsah prác a vývoj v prípravách, nie je predpoklad ukončenia realizácie tohto projektu v rámci OP KŽP, pričom v prípade vyriešenia obmedzení vyplývajúcich z vlastníckych vzťahov k pozemkom k predmetnej lokalite by do úvahy prichádzalo jeho fázovanie.

Zároveň s cieľom uplatnenia takej metódy sanácie environmentálnej záťaže Vrakuňa, ktorá bude účinnou pre zamedzenie šírenia z nej pochádzajúceho znečistenia do podzemných vôd, bude v rámci OP KŽP ešte do konca tohto programového obdobia zrealizovaný projekt monitorovania tejto, resp. viacerých environmentálnych záťaží v intraviláne mesta Bratislava, ktorý pripravuje Štátny geologický ústav Dionýza Štúra (ŠGÚDŠ).

Z koncepčného hľadiska bol predpoklad pre plynulé pokračovanie implementácie projektov v oblasti sanácie environmentálnych záťaží v rámci vykonávania OP KŽP do konca roku 2023 a s výhľadom na nové programové obdobie 2021 – 2027 vytvorený schválením Štátneho programu sanácie environmentálnych záťaží (2022 - 2027) uznesením vlády SR č. 320 z 11. mája 2022.

Zároveň bude ako súčasť navrhovanej zmeny OP KŽP (verzia 14) do špecifického cieľa 1.4.2, aktivity A. Prieskum, sanácia a monitorovanie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou) doplnená nová podaktivita „vypracovanie predprojektovej a projektovej dokumentácie na zabezpečenie sanácie environmentálnych záťaží, a to za účelom jej následnej realizácie v súlade so Štátnym programom sanácie environmentálnych záťaží (2022 - 2027) aj v programovom období 2021 – 2027“.

Účelom doplnenia uvedenej podaktivity je využiť zdroje OP KŽP alokované na riešenie problematiky environmentálnych záťaží (t. j. na oblasť intervencie 089) aj na posilnenie financovania a urýchlenie prípravnej fázy projektov sanácie environmentálnych záťaží. To prispeje k vytvoreniu predpokladov pre efektívnu implementáciu projektov zameraných na sanáciu environmentálnych záťaží na území Slovenskej republiky.

Dôvodom presunu finančných zdrojov do oblasti intervencie **022** je potreba zabezpečiť ďalšie prostriedky na plnenie záväzkov SR vyplývajúcich z ustanovení smernice Rady 91/271/EHS z 21. mája 1991 o čistení komunálnych odpadových vôd a zakotvených v Zmluve o pristúpení k EÚ. Presun zdrojov sa navrhuje tiež z dôvodu, že v oblasti vodného hospodárstva existuje absorpčná kapacita tvorená už pripravenými projektmi, čo vytvára predpoklad úspešného a účelného vyčerpania týchto zdrojov v súlade s pravidlom $n + 3$.

ŠC 1.2.1 v rámci oblasti intervencie **022** sa vzťahuje k aktivitám, ktoré sa zameriavajú na odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO ekvivalentných obyvateľov (EO) (v zmysle záväzkov SR voči EÚ) a v aglomeráciách do 2 000 EO (aglomerácie, ktoré zasahujú do chránených vodohospodárskych oblastí (CHVO), v ktorých sú veľkokapacitné zdroje podzemných vôd, kde nebol dobrý stav vôd alebo bol identifikovaný vodný útvar ako rizikový).

Za účelom podpory infraštruktúry v oblasti odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO bola v rámci OP KŽP v roku 2015 vyhlásená výzva s kódom OPKZP-PO1-SC121/122-2015 s alokáciou 400 mil. € (zdroj EÚ), ktorá bola uzavretá v roku 2016. Dopyt po realizácii projektov bol natoľko vysoký, že zdroje pre oblasť čistenia a odkanalizovania nepostačovali na jeho pokrytie a absorpčná kapacita tejto výzvy sa odzrkadlila aj v zásobníku projektov. V súčasnosti je od júla r. 2021 vyhlásená výzva s kódom OPKZP-PO1-SC121/122-2021-69 (69. výzva) zameraná na budovanie verejných kanalizácií, čistiarní odpadových vôd a súběžnú výstavbu verejných vodovodov s alokáciou 84 mil. € (zdroj EÚ). V rámci danej výzvy boli k 13.5.2022 schválené projekty v celkovej výške žiadaných finančných prostriedkov 61, 44 mil. € (zdroj EÚ). Suma žiadostí v konaní predstavuje výšku 47,09 mil. € (zdroj EÚ) a preyšuje alokáciu výzvy o cca 25 000 000 € (zdroj EÚ).

K oblasti intervencie 022 sa taktiež vzťahuje výzva s kódom OPKZP-PO1-SC121-2018-43 (43. výzva) zameraná na výstavbu stokovej siete a čistiarní odpadových vôd v aglomeráciách do 2 000 EO, ktoré zasahujú do chránených vodohospodárskych oblastí s veľkokapacitnými zdrojmi podzemných vôd (ďalej len „aglomerácie v CHVO“). Výzva bola vyhlásená v roku 2018. V 43. výzvy boli k 13.5.2022 schválené ŽoNFP v celkovej výške 37,34 mil. € (zdroj EÚ). Voľná alokácia zdrojov výzvy predstavuje sumu 2,86 mil. € (zdroj EÚ).

V zmysle uvedeného sa na podporu infraštruktúry v oblasti odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO v zmysle záväzkov SR voči EÚ a v aglomeráciách do 2 000 EO v CHVO, navrhuje **zvýšenie alokácie na oblasť intervencie 022 – Čistenie odpadových vôd o 20 000 000 €, t. j. z pôvodných 553 755 945 € na 573 755 945 €.**

Navrhovaným presunom finančných prostriedkov je dotknutá **cieľová hodnota ukazovateľa** vzťahujúceho sa k oblasti intervencie **022**, a to **CO19 – Zvýšený počet obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd**, ktorá sa **zvyšuje z pôvodných 285 231 EO na novú cieľovú hodnotu 296 833 EO (t. j. o 11 602 EO).**

Ďalšou oblasťou, v rámci ktorej sa navrhuje navýšenie zdrojov, je oblasť intervencie **021 - Vodné hospodárstvo a ochrana pitnej vody**, a to v rámci aktivity zameranej na monitorovanie a hodnotenie vôd. Požiadavky na monitorovanie vôd vyplývajú z čl. 8 Rámcovej smernice o vode. Monitorovanie vôd v SR prebieha v súlade s platným Rámcovým programom monitorovania vôd Slovenska na obdobie rokov 2022 - 2027 (RPMV SR).

K podpore oblasti monitorovania a hodnotenia vôd prispeli doposiaľ 3 výzvy, ktoré sú už uzavreté a v treťom kvartáli 2019 bola vyhlásená výzva s kódom OPKZP-PO1-SC123-2021-71 zameraná na monitorovanie a hodnotenie vôd s alokáciou 3,8 mil. € (zdroj EÚ), v rámci ktorej sa nachádzajú žiadosti o NFP v konaní v celkovej výške 3,77 € (zdroj EÚ). Voľná alokácia zdrojov výzvy predstavuje sumu 36 635 € (zdroj EÚ).

V súlade s RPMV SR je pretrvávajúcim problémom pri výkone monitorovania nedostatočne komplexný informačný systém, kompatibilné databázy, štandardizované elektronické formuláre na výmenu a zdieľanie dát. Na vytvorenie podporných nástrojov pre zber údajov, monitoring, evidovanie, hodnotenie a riadenie v oblasti vôd je pripravený projekt Výskumného ústavu vodného hospodárstva (VÚVH), ktorého realizácia prispeje k plneniu vykazovacích (tzv. reportovacích) povinností SR vyplývajúcich z procesu implementácie RSV a ďalších súvisiacich smerníc. RO preto plánuje časť realokovaných zdrojov z oblasti intervencie 089 využiť na vyhlásenie výzvy zameranej na informačné nástroje.

Keďže na oblasť monitorovania vôd už nie sú disponibilné voľné zdroje v objeme postačujúcom na plánovaný projekt, navrhuje sa **zvýšenie alokácie na oblasť intervencie 021**

– **Vodné hospodárstvo a ochrana pitnej vody o 2 600 000 €, t. j. z pôvodných 65 122 109 € na 67 722 109 €.**

Oblasť intervencie **085 Ochrana a posilnenie biodiverzity, ochrany prírody a zelenej infraštruktúry** sa vzťahuje k aktivitám **na zabezpečenie pozdĺžnej a laterálnej kontinuity vodných tokov a odstraňovanie bariér vo vodných tokoch** podporované v rámci **ŠC 1.2.3**. Za účelom podpory tejto aktivity bola v roku 2017 vyhlásená výzva s kódom OPKZP-PO1-SC123-2017-17 (17. výzva) s aktuálnou výškou alokácie 7,123 mil. € (zdroj EÚ). K 13.5.2022 bolo v rámci 17. výzvy schválených 15 projektov v celkovej výške 6,76 mil. € (zdroj EÚ) a v konaní o žiadosti sú žiadosti o NFP vo výške 4,63 mil. € (zdroj EÚ). Oprávnenými prijímateľmi v rámci tejto výzvy sú štátne organizácie vykonávajúce správu vodných tokov a vodných stavieb, čo je vo väčšine prípadov Slovenský vodohospodársky podnik, š. p. (SVP). SVP v súčasnosti pripravuje ďalšie žiadosti o NFP vo výške 1,74 mil. € (zdroj EÚ).

Vzhľadom na stav 17. výzvy a potrebu zabezpečenia zdrojov na podporu plánovaných projektov pre zabezpečenie spojitosti vodných tokov a odstraňovanie bariér sa navrhuje **zvýšenie alokácie na oblasť intervencie 085 – Ochrana a posilnenie biodiverzity, ochrany prírody a zelenej infraštruktúry o 4 100 000 € (zdroj EÚ) v rámci ŠC 1.2.3.**

Zároveň sa navrhuje zvýšenie cieľovej hodnoty príslušného ukazovateľa **O0008 – Počet opatrení na zabezpečenie spojitosti vodných tokov a odstraňovanie bariér vo vodných tokoch**, a to z pôvodných **21 na novú cieľovú hodnotu 26.**

Presun z oblasti intervencie 089 sa navrhuje taktiež do **oblasti ochrany prírody a biodiverzity v rámci ŠC 1.3.1**, a to na navýšenie alokácie už vyhlásených výziev zameraných na dobudovanie sústavy Natura 2000 a zabezpečenie starostlivosti o sústavu Natura 2000 a ďalšie chránené územia (vrátane území medzinárodného významu) a o chránené druhy, ako aj na vyhlásenie novej výzvy, zameranej na realizáciu opatrení vyplývajúcich z dokumentu „*Akčný plán na riešenie problematiky prienikových ciest neúmyselnej introdukcie a neúmyselného šírenia invázných nepôvodných druhov na územie Slovenskej republiky a na územie EÚ cez územie Slovenskej republiky*“. Čo sa týka navýšenia finančných prostriedkov vyhlásených výziev, ide o 22. výzvu a 49. výzvu, v rámci ktorých MŽP SR eviduje zvýšený záujem zo strany žiadateľov (prioritne Štátnej ochrany prírody SR, ako aj správ jednotlivých národných parkov), takže existuje predpoklad, že realokované finančné prostriedky budú do konca roka 2023 vyčerpané.

V rámci ŠC 1.3.1 bolo celkovo vyhlásených 6 výziev, ako aj 3 vyzvania na národné projekty (vrátane národného projektu zameraného na zlepšovanie informovanosti). V súčasnosti voľná alokácia nepokrytá výzvami predstavuje pre ŠC 1.3.1 necelých 200 000 €. Z uvedeného vyplýva, že na ďalšiu podporu tejto oblasti je potrebné navýšenie alokácie, bez potreby rozšírenia rozsahu podpory v rámci jednotlivých aktivít.

Čo sa týka aktuálneho stavu implementácie aktivít v rámci ŠC 1.3.1, zameraných na podporu biodiverzity a zelenej infraštruktúry, ku ktorým sa vzťahuje **oblasť intervencie 085**, patrí k nim národný projekt v rámci vyzvania s kódom OPKZP-PO1-2017-NP4 (vyzvanie NP4), ktoré je zamerané na **podporu realizácie prvkov zelenej infraštruktúry naprieč celým územím SR**, ako aj výzva s kódom OPKZP-PO1-SC131-2017-29 (29. výzva), ktorá je zameraná na zachovanie a obnovu biodiverzity a ekosystémov a ich služieb mimo chránených území a zelenú infraštruktúru, ktorá je stále otvorená. Alokácia 29. výzvy je 27 600 000 € (zdroj EÚ), schválené boli zatiaľ projekty v sume 19 mil. € (zdroj EÚ), v konaní sú žiadosti o NFP v celkovej sume 10 mil. € (zdroj EÚ). Zo záväznej informácie o pláne prípravy a predloženia žiadostí o NFP z OP KŽP, ktorú Slovenská agentúra životného

prostredia pravidelne predkladá riadiacemu orgánu pre OP KŽP, vyplýva, že v súčasnosti prebieha príprava ďalšej žiadosti o NFP nad rámec alokácie tejto výzvy.

V zmysle vyššie uvedeného riadiaci orgán pre OP KŽP **navrhuje zvýšenie alokácie na oblasť intervencie 085 – Ochrana a posilnenie biodiverzity, ochrany prírody a zelenej infraštruktúry o 8 500 000 € (pričom časť zdrojov vo výške 4 100 000 € (zdroj EÚ) bude využitých na podporu zabezpečenia spojitosti vodných tokov a odstraňovanie bariér v rámci ŠC 1.2.3 a časť zdrojov vo výške 4 400 000 € (zdroj EÚ) bude využitých na podporu ochrany prírody v rámci ŠC 1.3.1, t. j. oblasť intervencie 085 pre oba špecifické ciele sa zvyšuje z pôvodných 53 102 243 € na 61 602 243 €.**

V prípade **oblasti intervencie 086**, má zásadný vplyv na úspešnosť implementácie ŠC 1.3.1 výzva s kódom OPKZP-PO1-SC131-2018-49 (49. výzva), zameraná **na dobudovanie sústavy Natura 2000 – realizácia schválených dokumentov starostlivosti (pod schémou štátnej pomoci)**, ktorá je stále otvorená. Alokácia 49. výzvy je 29 580 000 € (zdroj EÚ). Zatiaľ boli v predmetnej výzve schválené projekty v sume cca 21 mil. € (zdroj EÚ). Zo záväznej informácie o pláne prípravy a predloženia žiadostí o NFP z OP KŽP, ktorú Štátna ochrana prírody SR (a následne aj jednotlivé správy národných parkov) pravidelne predkladá riadiacemu orgánu vyplýva, že v súčasnosti prebieha príprava viacerých žiadostí o NFP nad rámec alokácie tejto výzvy. Preto sa **navrhuje zvýšiť alokáciu oblasti intervencie 086 – Ochrana, obnova a udržateľné používanie lokalít sústavy Natura 2000 o 14 900 000 € (zdroj EÚ), t. j. z pôvodných 65 173 135 € na 80 073 135 €.**

Presunom finančných prostriedkov do oblastí intervencie 085 a 086 budú dotknuté aj cieľové hodnoty predmetných ukazovateľov. **Pôvodná cieľová hodnota ukazovateľa CO23 – Plocha biotopov podporených s cieľom dosiahnuť lepší stav ich ochrany sa zvyšuje na 30 395 ha (t. j. o 10 264 ha) a pôvodná cieľová hodnota ukazovateľa O0178 – Počet zrealizovaných informačných aktivít sa zvyšuje na 2 751 aktivít (t. j. o 2 106 aktivít).**

To znamená, že navrhovaným presunom finančných prostriedkov je dotknutá **cieľová hodnota ukazovateľa CO22 - Celkový povrch rekultivovanej pôdy, vzťahujúceho sa k oblasti intervencie 089, ktorá sa znižuje zo 141 ha na 118 ha (t. j. o 23 ha).** Na druhej strane sa ale zvyšujú cieľové hodnoty viacerých ukazovateľov v oblasti vodného hospodárstva a ochrany prírody, ako je uvedené vyššie.

Ďalšia navrhovaná zmena OP KŽP v rámci PO 1 sa ďalej týka presunu zdrojov zo **ŠC 1.4.1 Zníženie znečisťovania ovzdušia a zlepšenie jeho kvality, ku ktorému sa vzťahuje oblasť intervencie 083 – Opatrenia na zabezpečenie kvality ovzdušia a 084 – Integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania (IPKZ) v celkovom objeme 18 036 678 € (zdroj EÚ) do ŠC 1.1.1 Zvýšenie miery zhodnocovania odpadov so zameraním na ich prípravu na opätovné použitie a recykláciu a podpora predchádzania vzniku odpadov, oblasti intervencie 017 – Nakladanie s domovým odpadom (vrátane opatrení na minimalizáciu, triedenie, recykláciu).**

Dôvodom tohto presunu je riziko nevyčerpania finančných prostriedkov alokovaných v oblastiach intervencie 083 a 084 v nadväznosti na mimoriadne ukončenie projektu Slovenskej agentúry životného prostredia (SAŽP) „*Výmena kotlov v domácnostiach pre lepšie ovzdušie*“ v sume 23,5 mil. € (schváleného NFP) v rámci výzvy č. 55 zameranej na náhradu zastaraných spaľovacích zariadení na tuhé palivo v domácnostiach za nízkoemisné (s výnimkou obnoviteľných zdrojov energie), t. j. za kotly na zemný plyn. Na realizáciu predmetného projektu mala v súčasnosti negatívny dopad najmä vojenská agresia Ruskej federácie proti Ukrajine. S ňou súvisí aj strategický cieľ EÚ zameraný na zníženie závislosti od dodávok zemného plynu z Ruskej federácie, ako aj zvyšovanie cien zemného plynu a tým aj slabý dopyt,

resp. nedostatočný záujem zo strany domácností tak, aby mohol byť naplnený účel a cieľ projektu. K mimoriadnemu ukončeniu projektu došlo 7. 7. 2022, čím sa v rámci predmetnej výzvy uvoľnila alokácia vo výške 20 mil. € (zdroj EÚ).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a tiež zostávajúci čas do ukončenia súčasného programového obdobia (2023) sa v rámci predmetnej zmeny OP KŽP navrhuje presun disponibilných finančných prostriedkov ŠC 1.4.1 z oblastí intervencie 083 a 084 do ŠC 1.1.1 - na posilnenie aktivít v oblasti nakladania s komunálnym odpadom a zhodnocovania biologicky rozložiteľného odpadu – oblasť intervencie 017, a to z dôvodu aspoň do určitej miery zachovať pôvodný cieľ projektu zameraného na výmenu zastaraných kotlov na tuhé palivo za kotly na zemný plyn a prispieť k zníženiu znečistenia ovzdušia prachovými časticami (PM), kde kvôli prekračovaniu ich limitných hodnôt čelí SR žalobe EK na Európskom súdnom dvore. Tieto zdroje budú preto presunuté do ŠC 1.1.1 na aktivitu zameranú na zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov (BRO) – napríklad na výstavbu a rekonštrukciu zariadení na aeróbne a anaeróbne spracovanie BRO, vrátane produkcie bioplynu za účelom jeho využitia, aj ako energetického zdroja neproduktujúceho emisie prachu a na podporu triedeného zberu komunálnych odpadov vrátane biologicky rozložiteľných kuchynských odpadov z domácností.

Finančné prostriedky, realokované z oblasti intervencie 083 a 84, navrhuje riadiaci orgán pre OP KŽP využiť na navýšenie alokácie už vyhlásených výziev zameraných na triedený zber komunálnych odpadov a zhodnocovanie biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov (BRKO), ako aj na plánovanú novú výzvu, ktorá je pripravená na vyhlásenie v septembri 2022. Predmetom podpory výzvy zameranej na zhodnocovanie BRO bude výstavba a rekonštrukcia zariadení na aeróbne a anaeróbne spracovanie BRO, vrátane produkcie bioplynu za účelom jeho ďalšieho využitia. Cieľom je vytvoriť nové kapacity pre zhodnocovanie BRO, odkloniť BRO od skládkovania, podporiť výrobu energie z obnoviteľných zdrojov a vytvoriť podmienky na výrobu biometánu z bioplynu, ktorý by slúžil ako náhrada zemného plynu. Čo sa týka navýšenia finančných prostriedkov vyhlásených výziev, ide o výzvy č. 56 a č. 72, v rámci ktorých MŽP SR eviduje zvýšený záujem zo strany žiadateľov a existuje predpoklad, že realokované finančné prostriedky budú do konca roka 2023 vyčerpané.

Výzva č. 56 bola vyhlásená dňa 29. 10. 2019 a v súčasnosti jej alokácia predstavuje sumu 45,5 mil. €. Výzva je zameraná na podporu projektov miest a obcí, ktoré sú zamerané na zhodnocovanie biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov, najmä na podporu budovania kompostární. V rámci výzvy bolo schválených 38 ŽoNFP v sume takmer 34 mil. € zo zdrojov EÚ. Aktuálne je v konaní 11 ŽoNFP v sume 12 mil. € zo zdrojov EÚ. MŽP SR očakáva, že predložených ŽoNFP pribudne, a preto je potrebné navýšiť alokáciu.

Ďalšia výzva, v ktorej MŽP SR eviduje enormný záujem zo strany žiadateľov, t. j. vysokú absorpčnú kapacitu, je výzva č. 72 zameraná na podporu triedeného zberu komunálnych odpadov. Výzva bola vyhlásená dňa 15. 11. 2021 a je určená predovšetkým pre mestá a obce, ktoré potrebujú rozšíriť existujúce systémy triedeného zberu o nové zložky komunálnych odpadov, vrátane biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu alebo potrebujú pre zefektívnenie svojho systému triedeného zberu vybudovať zberný dvor. V rámci výzvy bolo predložených 260 ŽoNFP s celkovou výškou žiadaného príspevku z EU zdrojov vo výške 89 mil. € zo zdrojov EÚ. Výška žiadaného príspevku z EU zdrojov tak o trojnásobne preyšuje alokáciu výzvy, ktorá je v súčasnosti vo výške 30 mil. EUR. Aktuálne prebieha konanie o žiadostiach predložených v rámci prvého hodnotiaceho kola, to znamená že nebola schválená ŽoNFP.

Do oblasti intervencie **083** spadá aj podpora **aktivít na skvalitnenie monitorovania ovzdušia**. Na ich podporu bola v júli 2017 vyhlásená výzva č. 25 zameraná na skvalitňovanie

monitorovania ovzdušia. Predmetná výzva s alokáciou 37 mil. € (zdroj EÚ) je stále otvorená. V rámci oblasti intervencie 083 sú podporované aj aktivity na **skvalitnenie emisných inventúr a projekcií emisií, ako aj vypracovanie metodík**. Na ich podporu bola v decembri 2020 vyhlásená výzva č. 65. zameraná na skvalitnenie emisných inventúr a projekcií emisií, ako aj vypracovanie metodík na skvalitnenie emisných inventúr a projekcií emisií. Predmetná výzva s alokáciou 2 mil. € (zdroj EÚ) je tiež stále otvorená. Na základe vykonanej analýzy, v rámci ktorej bol zohľadnený záväzný plán vecne príslušných sekcií a rezortných organizácií MŽP SR, bol identifikovaný deficit zdrojov v oblasti intervencie 083 na tieto typy aktivít v objeme **2 001 563 €** (zdroj EÚ). Chýbajúce prostriedky budú využité/ ponechané zo zostatku 55. výzvy, z pôvodnej sumy 20 mil. €, ktorá zostane voľná z dôvodu mimoriadne ukončeného projektu SAŽP „*Výmena kotlov v domácnostiach pre lepšie ovzdušie*“.

Zostatok z oblasti intervencie 083 v sume 17 820 671 € a z oblasti intervencie 084 v sume 216 007 €, spolu v celkovej sume 18 036 678 € navrhuje riadiaci orgán pre OP KŽP presunúť do oblasti intervencie 017. Výsledná alokácia v oblasti intervencie 017 bude predstavovať sumu 294 077 978 €.

Navrhovaným presunom finančných prostriedkov je dotknutá **cieľová hodnota ukazovateľa vzťahujúceho sa k oblasti intervencie 083. Pôvodná hodnota ukazovateľa „00174 - Inštalovaný výkon nízkoemisných zariadení nahradzujúcich zastarané spaľovacie zariadenia na výrobu tepla“ sa znižuje zo 70 MW na novú cieľovú hodnotu 0,45 MW (t. j. o 69,55 MW).**

Z dôvodu navýšenia alokácie výziev zameraných na zhodnocovanie/recykláciu odpadov a triedený zber komunálnych odpadov sa navrhuje navýšiť cieľové hodnoty ukazovateľov **00002 Zvýšená kapacita pre triedenie komunálnych odpadov**, **CO17 Zvýšená kapacita recyklácie odpadu** a **00003 Zvýšená kapacita pre zhodnocovanie odpadov**. Pôvodná cieľová hodnota ukazovateľa **00002 Zvýšená kapacita pre triedenie komunálnych odpadov** vo výške 82 524 t/rok sa zvýši na 99 348 t/rok (t. j. o 16 824 t/rok). Pôvodná cieľová hodnota ukazovateľa **CO17 Zvýšená kapacita recyklácie odpadu** sa zvýši zo 197 466 t/rok na 217 576 t/rok (t. j. o 20 110 t/rok) a pôvodná cieľová hodnota ukazovateľa **00003 Zvýšená kapacita pre zhodnocovanie odpadov** sa zo 329 676 t/rok zvýši na 344 377 t/rok (t. j. o 14 701 t/rok).

Zmeny v rámci OP KŽP (verzia 14), ku ktorým dochádza z dôvodu vyššie uvedeného presunu disponibilných zdrojov v rámci PO 1, úprava cieľovej hodnoty dotknutých ukazovateľov, vrátane finančného ukazovateľa, **sú bližšie popísané v bode 2. Údaje o výstupoch.**

Prioritná os 4

- o **Presun disponibilných zdrojov do oblastí podpory, v ktorých existuje potenciál na ich vyčerpanie do konca r. 2023**

Nedávne a súčasné spoločenské zmeny, predovšetkým snaha o zníženie nepriaznivých vplyvov pandémie COVID-19, legislatívne zmeny súvisiace s prijatím Európskej zelenej dohody, ako aj vojnový konflikt na Ukrajine a nadväzujúce obavy o zabezpečenie energetickej stability SR, mali za následok spoločenské zmeny, ktoré sa odrazili v predmetnom návrhu zmeny prioritnej osi 4. Podrobnejšie informácie a zdôvodnenia, z ktorých vyplývajú zmeny týkajúce sa prioritnej osi 4 a finančných náležitostí sú uvedené nižšie.

ŠC 4.1.1 Zvýšenie podielu OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe SR

V rámci tohto špecifického cieľa bolo k 3. 6. 2022 vyhlásených 5 otvorených výziev, z ktorých boli k predmetnému dňu 2 stále otvorené a 1 plánovaná.

Dňa 27. 12. 2017 vyhlásená otvorená výzva s kódom **OPKZP-PO4-SC411-2017-36** na aktivitu *A Výstavba zariadení využívajúcich biomasu prostredníctvom rekonštrukcie a modernizácie existujúcich energetických zariadení s maximálnym tepelným príkonom 20 MW na báze fosílnych palív* s alokáciou 22 500 000 €. Táto výzva bola zatvorená dňa 30. 9. 2020. Ku dňu 3. 6. 2022 bolo kontrahovaných 26 projektov s celkovou výškou NFP (zdroj EFRR) 4 647 902,73 €, pričom k predmetnému dňu bolo 23 projektov riadne ukončených.

Dňa 31. 5. 2018 bola vyhlásená otvorená výzva **OPKZP-PO4-SC411-2018-41** (výzva č. 41) aj pre aktivitu *B zameranú na výstavbu zariadení na využitie aerotermálnej, hydrotermálnej alebo geotermálnej energie s použitím tepelného čerpadla; využitie geotermálnej energie priamym využitím na výrobu tepla a prípadne aj v kombinácii s tepelným čerpadlom; výrobu a energetické využívanie bioplynu, skládkového plynu a plynu z čistiarní odpadových vôd* s alokáciou 19 156 500 €. Výzva bola zatvorená dňa 30. 8. 2019. Ku dňu 3. 6. 2022 bolo kontrahovaných 39 projektov s výškou NFP (zdroj EFRR) 11 547 658,90 €, pričom k predmetnému dňu bolo 19 projektov riadne ukončených.

Z dôvodu rozšírenia oprávnených podaktivít bola dňa 18. 12. 2019 vyhlásená otvorená výzva s kódom **OPKZP-PO4-SC411-2019-61** (výzva č. 61). Bola zameraná na podporu aktivity *B: výstavbu zariadení na využitie vodnej energie; využitie slnečnej energie na výrobu tepla; využitie aerotermálnej, hydrotermálnej alebo geotermálnej energie s použitím tepelného čerpadla; využitie geotermálnej energie priamym využitím na výrobu tepla a prípadne aj v kombinácii s tepelným čerpadlom; výrobu a energetické využívanie bioplynu, skládkového plynu a plynu z čistiarní odpadových vôd* s alokáciou 10 000 000 € (následne navýšená na súčasných 25 000 000 €). V porovnaní s výzvou č. 41 rozšírila táto výzva rozsah oprávnených aktivít aj o podaktivity využitia slnečnej energie na výrobu tepla a využitie vodnej energie. Ku dňu 3. 6. 2022 bola výzva stále otvorená, hoci v čase prípravy tohto dokumentu bolo plánované jej uzavretie ku dňu 30. 6. 2022. Ku dňu 3. 6. 2022 bolo predložených 127 ŽoNFP s celkovým žiadaným NFP vo výške 36 471 591,25 €. Z uvedeného počtu bolo kontrahovaných 80 projektov s celkovou výškou NFP (zdroj EFRR) 17 144 484,14 €. Z celkového počtu kontrahovaných projektov bolo k predmetnému dňu 8 projektov riadne ukončených.

Špecificky pre žiadateľov súkromného sektora bola dňa 22. 05. 2020 vyhlásená otvorená výzva **OPKZP-PO4-SC411-2020-63** (výzva č. 63) tak pre aktivitu A ako aj pre aktivitu B. Aktivita A bola zameraná na *výstavbu zariadení využívajúcich biomasu prostredníctvom rekonštrukcie a modernizácie existujúcich energetických zariadení s maximálnym tepelným príkonom 20 MW na báze fosílnych palív*. Aktivita B bola zameraná na *výstavbu zariadení na využitie slnečnej energie na výrobu tepla; využitie aerotermálnej, hydrotermálnej alebo geotermálnej energie s použitím tepelného čerpadla; využitie geotermálnej energie priamym využitím na výrobu tepla a prípadne aj v kombinácii s tepelným čerpadlom; výrobu a energetické využívanie skládkového plynu a plynu z čistiarní odpadových vôd*. Alokácia vyčlenených finančných prostriedkov na výzvu bola ustanovená na 10 mil. €. Táto výzva bola zatvorená dňa 31. 5. 2021. Ku dňu 3. 6. 2022 bolo kontrahovaných 18 projektov s celkovou výškou NFP (zdroj EFRR) 1 924 168,53 €, pričom z uvedeného počtu boli 2 projekty riadne ukončené.

V rámci ŠC 4.1.1 zameraného na zvýšenie podielu OZE na hrubej energetickej spotrebe SR, dňa 29. 3. 2022 SIEA, za účelom podpory plnenia legislatívnych požiadaviek EÚ v súvislosti s prijatím Európskej zelenej dohody, vyhlásila výzvu **OPKZP-PO4-SC411-2022-74** (výzva č. 74) zameranú na podporu výstavby zariadení na výrobu vodíka elektrolýzou s využitím OZE. Alokácia finančných prostriedkov vyčlenených na predmetnú výzvu bola stanovená vo výške 15 mil. €. Ku dňu 3. 6. 2022 bola predložená jedna ŽoNFP so žiadanou výškou NFP (zdroj EFRR) v sume 6 596 506,33 €.

Zároveň, vzhľadom na neustály rast cien energií vyvolaný geopolitickou situáciou v čase prípravy tejto aktualizácie OP KŽP a nadväzujúci exponenciálny rast záujmu zo strany potenciálnych žiadateľov súkromného sektora pristúpila SIEA k príprave otvorenej výzvy zameranej na podporu výstavby zariadení využívajúcich slnečnú energiu na výrobu elektrickej energie s alokáciou 10 mil. €.

Z vyššie uvedených dôvodov bolo iniciované aj navýšenie alokácie národného projektu Zelená domácnostiam III (ďalej aj „ZD III“) z 12 750 000 € na 38 250 000 € (zdroje EÚ), ktorý je zameraný na podporu inštalácie zariadení OZE v domácnostiach, konkrétne na inštaláciu fotovoltických panelov, veterných turbín, slnečných kolektorov, kotlov na biomasu a tepelných čerpadel v domácnostiach.

ŠC 4.2.1 Zníženie energetickej náročnosti a zvýšenie využívania OZE v podnikoch

V rámci tohto špecifického cieľa boli vyhlásené 3 otvorené výzvy z ktorých boli k 3. 6. 2022 všetky uzavreté.

Dňa 29. 9. 2017 bola pre malé a stredné podniky vyhlásená otvorená výzva de minimis **OPKZP-PO4-SC421-2017-30** (výzva č. 30) s alokáciou 40 mil. €. Zahŕňala aktivitu A. *Zabezpečenie energetických auditov v MSP* ako aj aktivitu B. *Implementácia opatrení z energetických auditov*. Výzva bola zatvorená 9 hodnotiacim kolom, dňa 28. 6. 2019. Ku dňu 3. 6. 2022 bolo kontrahovaných 135 projektov s celkovou výškou NFP (zdroj EFRR) 18 579 623,19 €, pričom z uvedeného počtu bolo k predmetnému dňu 90 projektov riadne ukončených.

Pre odstránenie obmedzení podpory vyplývajúcich z podmienok pomoci de minimis, SIEA, dňa 20. 12. 2018 vyhlásila otvorenú výzvu **OPKZP-PO4-SC421-2018-46** (výzva č. 46) s alokáciou 50 mil. €. Výzva bola zameraná na podporu aktivity B *Implementácia opatrení z energetických auditov*. Oprávnenými žiadateľmi boli okrem malých a stredných aj veľké podniky. Výzva bola zatvorená dňa 31. 1. 2022. Ku dňu 3. 6. 2022 bolo ukončených 18 hodnotiacich kôl, v rámci ktorých bolo schválených 61 projektov s celkovou výškou NFP (zdroj EFRR) 34 047 126,46 €. Z uvedeného počtu bolo k 3. 6. 2022 kontrahovaných 46 projektov so zazmluvnenou výškou NFP (zdroj EFRR) 23 439 447,89 €, pričom 7 projektov bolo riadne ukončených.

V rámci optimalizácie absorpčného potenciálu predmetných aktivít bola dňa 18. 12. 2019 vyhlásená výzva de minimis s kódom **OPKZP-PO4-SC421-2019-59** (výzva č. 59) s alokáciou 10 mil. €. Oprávnenou aktivitou predmetnej výzvy je, rovnako ako aj v predchádzajúcich prípadoch, realizácia aktivity B. *Implementácia opatrení z energetických auditov*. Vo výzve boli upravené podmienky, tak aby čo najviac reflektovali požiadavky potenciálnych žiadateľov pre projekty menších rozsahov. Výzva bola zatvorená dňa 31. 12. 2021. Ku dňu 3. 6. 2022 bolo schválených 49 projektov s celkovou výškou NFP (zdroj EFRR) 6 224 749,48 €, z ktorých bolo k uvedenému dňu kontrahovaných 32 projektov s celkovou zazmluvnenou výškou NFP (zdroj EFRR) 3 679 526,49 €. Z uvedeného počtu boli 2 projekty riadne ukončené.

V rámci ŠC 4.2.1 zameraného na podporu zníženia energetickej náročnosti a zvýšenie využívania OZE sa rast cien energií pretavil do exponenciálneho zvýšenia záujmu o podporu v rámci výzvy č. 46 a 59. Napríklad, kým počas roka 2021 bolo v rámci výzvy č. 46 priemerne mesačne predkladaných 1,17 ŽoNFP, v januári 2022 bolo predložených 8 ŽoNFP. Zvýšenie záujmu bolo zaznamenané aj v rámci výzvy č. 59. Kým za 11 mesiacov roku 2021 bolo priemerne predkladaných mesačne 2,6 ŽoNFP, v 12 mesiaci predmetného roka bolo predložených 36 ŽoNFP.

Financovanie vyššie uvedených výziev, ako aj navýšenie alokácie národného projektu ZD III, bude zabezpečené vyčleneným finančným prostriedkom z iných špecifických cieľov.

ŠC 4.3.1 Zníženie spotreby energie pri prevádzke verejných budov

V rámci tohto špecifického cieľa boli vyhlásené 4 otvorené výzvy, z ktorých začiatkom júna 2022 bola jedna stále otvorená.

Dňa 7. 12. 2015 bola vyhlásená otvorená výzva **OPKZP-PO4-SC431-2015-6** (výzva č. 6) s konečnou výškou alokácie 160 mil. €. Bola zameraná na podporu aktivity *A Zníženie energetickej náročnosti verejných budov*. Predmetná aktivita pozostávala z podpory: *zlepšovania tepelno-technických vlastností stavebných konštrukcií; modernizácie vykurovacích/klimatizačných systémov, systémov prípravy teplej vody, osvetlenia, výťahov za účelom zníženia spotreby energie; inštalácie systémov merania a riadenia; zmenu spôsobu zásobovania teplom smerom k využívaniu účinných systémov CZT a v neposlednom rade aj na inštaláciu zariadení na využívanie OZE pre spotrebu energie v budove*. Oprávnenými žiadateľmi výzvy boli subjekty ústrednej správy, územnej samosprávy a verejnoprávne ustanovizne. Výzva bola dňa 26. 10. 2016 zatvorená. Ku dňu 3. 6. 2022 bolo kontrahovaných celkovo 284 projektov s výškou NFP (zdroj EFRR) 105 115 035,58 €, pričom k predmetnému dňu bolo 252 projektov riadne ukončených.

Vzhľadom na evidovaný vysoký absorpčný potenciál zo strany subjektov územnej samosprávy bola dňa 27. 2. 2017 vyhlásená ďalšia otvorená výzva **OPKZP-PO4-SC431-2017-19** (výzva č. 19) s konečnou alokáciou 214 mil. €. Bola zameraná na podporu rovnakej aktivity ako výzva OPKZP-PO4-SC431-2015-6 a zároveň mala taktiež rovnaký rozsah oprávnených žiadateľov. Výzva bola dňa 28. 2. 2018 uzavretá. Ku dňu 3. 6. 2022 bolo kontrahovaných 416 projektov s výškou NFP (zdroj EFRR) 162 081 101,57 €, pričom k predmetnému dňu bolo 328 projektov riadne ukončených.

V predchádzajúcich 2 výzvach bola pripravenosť projektov územnej samosprávy veľmi vysoká v porovnaní s pripravenosťou projektov ústrednej správy. Táto skutočnosť sa odrazila na významne vyššej podpore projektov územnej samosprávy. Za účelom odstránenia deficitu financovania projektov ústrednej správy, SIEA dňa 21. 12. 2018 vyhlásila výzvu **OPKZP-PO4-SC431-2018-48** (výzva č. 48) s alokáciou 71 mil. €. Výzva bola zameraná na podporu rovnakej aktivity ako predchádzajúce výzvy, avšak rozsah oprávnených žiadateľov bol obmedzený iba na subjekty ústrednej správy a verejnoprávne ustanovizne. Výzva bola dňa 28. 6. 2019 uzavretá. Ku dňu 3. 6. 2022 bolo kontrahovaných 54 projektov s celkovou výškou NFP (zdroj EFRR) 45 393 161,46 €, pričom z uvedeného počtu bolo k predmetnému dňu 7 projektov riadne ukončených.

Vzhľadom na evidovaný vysoký absorpčný potenciál zo strany subjektov územnej samosprávy bola dňa 13. 7. 2021 vyhlásená ďalšia otvorená výzva **OPKZP-PO4-SC431-2021-68** (výzva č. 68) s konečnou alokáciou 64 mil. €. Bola zameraná na podporu rovnakej aktivity ako výzva OPKZP-PO4-SC431-2015-6 a zároveň mala taktiež rovnaký rozsah oprávnených žiadateľov. Výzva sa v čase prípravy dokumentu plánovala uzavrieť dňa 30. 6. 2022. Ku dňu 3. 6. 2022 bolo predložených 218 ŽoNFP s celkovým žiadaným NFP vo výške 110 967 796,53 €. K zmienenému dátumu bolo schválených 112 ŽoNFP s celkovou výškou NFP na úrovni (zdroj EFRR) 56 875 726,79 €, kontrahovaných bolo 64 projektov s celkovou výškou NFP (zdroj EFRR) 27 518 879,60 €.

V rámci ŠC 4.3.1 zameraného na podporu zníženia spotreby energie pri prevádzke verejných budov boli zaznamenané prípady nepristúpenia k uzavretiu zmluvy o poskytnutí NFP zo strany žiadateľa, resp. došlo k odstúpeniu od predmetnej zmluvy. Príčinou týchto prípadov bolo predovšetkým odstúpenie od zmluvy o dielo zo strany víťazného uchádzača z procesu verejného obstarávania vzhľadom k zvyšovaniu cien zákaziek, ktoré bolo zapríčinené

spoločenskými zmenami popísanými v prvom odseku tejto časti. Tieto zmeny mali významný dopad aj na ceny materiálov a prác.

ŠC 4.4.1 Zvyšovanie počtu miestnych plánov a opatrení súvisiacich s nízkouhlíkovou stratégiou pre všetky typy území

V rámci ŠC 4.4.1 SIEA pristúpila k zníženiu alokácie na národný projekt *Žit' Energiou*, taktiež z dôvodov vyššie uvedených spoločenských zmien, predovšetkým pandémie COVID-19. Keďže bolo obmedzené právo zhromažďovania, mnohé z marketingových aktivít nebolo možné uskutočniť.

ŠC 4.5.1 Rozvoj účinnejších systémov centralizovaného zásobovania teplom založených na dopyte po využitel'nom teple

V rámci tohto špecifického cieľa bolo vyhlásených 5 otvorených výziev, z ktorých boli ku dňu 3. 6. 2022 stále dve otvorené.

Dňa 3. 3. 2017 bola vyhlásená otvorená výzva **OPKZP-PO4-SC451-2017-20** (výzva č. 20) s alokáciou 130 mil. € a zameraním na podporu aktivity *A. Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia rozvodov tepla*. Výzva bola uzatvorená z dôvodu poklesu záujmu zo strany potenciálnych žiadateľov 8 hodnotiacim kolom, dňa 30. 4. 2018. Ku dňu 3. 6. 2022 bolo kontrahovaných 33 projektov s kumulatívnou výškou NFP (zdroj EFRR) 61 523 572,27 €, pričom k predmetnému dňu bolo 28 projektov riadne ukončených.

Opätovný nárast záujmu o podporované aktivity zo strany potenciálnych žiadateľov bol podnetom pre vyhlásenie otvorenej výzvy **OPKZP-PO4-SC451-2019-50** (výzva č. 50). Výzva bola vyhlásená dňa 29. 3. 2019 s konečnou alokáciou 32,5 mil. € a rovnakým vecným zameraním ako predchádzajúca výzva. Bola uzatvorená 3 hodnotiacim kolom, dňa 31. 10. 2019. Ku dňu 3. 6. 2022 bolo kontrahovaných 13 projektov s výškou NFP (zdroj EFRR) 29 903 808,34 €, pričom k predmetnému dňu boli 3 projekty riadne ukončené.

Po analýze potenciálneho záujmu v oblasti rekonštrukcie rozvodov tepla bola dňa 21. 11. 2019 vyhlásená modifikovaná výzva de minimis **OPKZP-PO4-SC451-2019-57** (výzva č. 57) s alokáciou 10 mil. €. Výzva mala rovnaké zameranie ako predchádzajúce 2 výzvy, pričom čiastočne umožňovala eliminovať prekážky realizácie projektov vyplývajúce z pravidiel nariadenia o skupinových výnimkách. Výzva bola ku dňu 31. 5. 2021 zatvorená. Ku dňu 3. 6. 2022 bolo kontrahovaných 7 projektov s výškou NFP (zdroj EFRR) 1 132 756,55 €, pričom k predmetnému dňu boli 3 projekty riadne ukončené.

Dňa 18. 12. 2019 bola vyhlásená otvorená výzva **OPKZP-PO4-SC451-2019-60** (výzva č. 60) s alokáciou 20 mil. € a zameraním na podporu aktivity *B. Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia zariadení na výrobu elektriny a tepla vysoko účinnou kombinovanou výrobou s maximálnym tepelným príkonom 20 MW*. Ku dňu 3. 6. 2022 bola výzva stále otvorená, pričom ku dňu 30. 6. 2022 bolo plánované jej uzavretie. Ku dňu 3. 6. 2022 boli predložené 3 ŽoNFP s celkovým žiadaným NFP (zdroj EFRR) vo výške 3 066 043,36 €. K zmienenému dátumu bola schválená 1 ŽoNFP s celkovou výškou NFP (zdroj EFRR) na úrovni 1 170 077,87 €.

Dňa 19. 11. 2021 bola vyhlásená otvorená výzva **OPKZP-PO4-SC451-2021-73** (ďalej len „výzva č. 73“) s alokáciou 15 mil. € a zameraním na podporu aktivity *A. Výstavba, rekonštrukcia a modernizácia rozvodov tepla v regióne Hornej Nítry (okres Prievidza a okres Partizánske)*. SIEA pristúpila k uzavretiu tejto výzvy, avšak po modifikácii niektorých podmienok bola opätovne vyhlásená.

Finančné prostriedky z vyššie uvedených špecifických cieľov budú v plnom rozsahu pokrývať financovanie zvýšenej alokácie výziev a vyzvaní ŠC 4.1.1 a výziev ŠC 4.2.1 OP KŽP.

o *Navrhované zmeny PO 4*

V súvislosti s prehodnotením stavu a potenciálu plnenia jednotlivých špecifických cieľov je nevyhnutné upraviť alokácie viazané na jednotlivé kategórie intervencií.

Oblasť intervencie 010 Obnoviteľná energia – slnečná energia

Predmetná intervencia je napĺňaná prostredníctvom ŠC 4.1.1 aktivity C a ŠC 4.2.1 aktivity A. Obe aktivity sú zamerané na *inštaláciu malých zariadení na využívanie OZE*. Zvýšenie hodnoty intervencie je spôsobená vplyvom dvoch výziev a národného projektu ZD III. Výzva č. 74 zameraná na *výstavbu zariadení na výrobu vodíka elektrolýzou s využitím OZE* s alokáciou 15 mil. € bola vyhlásená v marci 2022. Zároveň ku dňu prípravy tohto dokumentu bolo plánované vyhlásenie výzvy zameranej na *výstavbu zariadení využívajúcich slnečnú energiu na výrobu elektrickej energie* s alokáciou 10 mil. €. Zároveň bola navýšená aj alokácia finančných prostriedkov národného projektu ZD III o 25,5 mil. € (zdroje EÚ). SIEA preto navrhuje zvýšenie finančných prostriedkov určených na danú intervenciu na **57 378 160 €**.

Oblasť intervencie 011 Obnoviteľná energia – biomasa

Predmetná intervencia je napĺňaná prostredníctvom ŠC 4.1.1 aktivity C a ŠC 4.1.1 aktivity A. Obe aktivity sú zamerané na *inštaláciu malých zariadení na využívanie OZE* prostredníctvom národných projektov Zelená domácnostiam I, Zelená domácnostiam II a Zelená domácnostiam III. Vzhľadom na navýšenie alokácie finančných prostriedkov ZD III o 25,5 mil. € (zdroje EÚ), SIEA navrhuje zvýšenie finančných prostriedkov určených na danú intervenciu na **45 362 709 €**.

Oblasť intervencie 012 Iné zdroje obnoviteľnej energie (vrátane hydroelektrickej energie, geotermálnej energie a morskej energie) a integrácia energie z obnoviteľných zdrojov (vrátane infraštruktúry na uskladňovanie, premenu elektrickej energie na plyn a výrobu obnoviteľného vodíka)

Predmetná intervencia je napĺňaná prostredníctvom ŠC 4.1.1 aktivity C a ŠC 4.1.1 aktivity B. Obe aktivity sú zamerané na *inštaláciu malých zariadení na využívanie OZE* prostredníctvom národných projektov Zelená domácnostiam I, Zelená domácnostiam II a Zelená domácnostiam III. Zároveň je predmetná intervencia napĺňaná aj prostredníctvom dopytovo-orientovaných výziev č. 41, 61, 63 a 74. SIEA preto navrhuje zvýšenie finančných prostriedkov určených na danú intervenciu na **76 117 509 €**.

Oblasť intervencie 013 Obnova verejnej infraštruktúry s cieľom zabezpečiť energetickú účinnosť, demonštračné projekty a podporné opatrenia

Predmetná intervencia je napĺňaná prostredníctvom dopytovo-orientovaných výziev v rámci ŠC 4.3.1, a teda výziev č. 6, 19, 48 a 68, ako aj ŠC 4.4.1, teda výziev č. 35, 39 a 53. Zároveň predmetnú intervenciu napĺňajú aj finančné nástroje a v neposlednom rade aj národné projekty *Žiť energiou*, *Rozšírenie monitorovania energetickej efektívnosti* ako aj *Odborne o energii*.

Vzhľadom na prípady nepristúpenia k uzavretiu zmluvy o poskytnutí NFP zo strany žiadateľa, resp. k odstúpeniu od predmetnej zmluvy najmä v rámci výziev špecifického cieľa 4.3.1, ako aj zníženiu alokácie finančných prostriedkov v rámci národného projektu *Žiť Energiou*, SIEA navrhuje zníženie finančných prostriedkov určených na danú intervenciu na **426 480 103 €**.

Oblasť intervencie 016 Vysoko účinná kogenerácia a diaľkové vykurovanie

Predmetná intervencia je napĺňaná prostredníctvom dopytovo-orientovaných výziev v rámci špecifického cieľa 4.5.1, teda výziev č. 20, 57, 60 a 73. Z dôvodu minimálneho dopytu v rámci výzvy č. 60 zameranej na vysoko účinné zariadenia na kombinovanú výrobu elektriny a tepla SIEA navrhuje zníženie finančných prostriedkov určených na danú intervenciu na hodnotu **109 087 254 €**.

Oblasť intervencie 068 Energetická účinnosť a demonštračné projekty v MSP a podporné opatrenia

Predmetná intervencia je napĺňaná prostredníctvom dopytovo-orientovaných výziev v rámci ŠC 4.2.1, teda výziev č. 30, 46, 59. Vzhľadom na preukázateľne vyšší záujem MSP o výzvy č. 46 a 59 v porovnaní s veľkými podnikmi, SIEA navrhuje zvýšenie finančných prostriedkov určených na danú intervenciu na hodnotu **32 249 028 €**.

Oblasť intervencie 070 Podpora energetickej účinnosti vo veľkých podnikoch

Predmetná intervencia je napĺňaná prostredníctvom niektorých dopytovo-orientovaných výziev v rámci ŠC 4.2.1, konkrétne výziev č. 46 a 59. V rámci výzvy č. 59 bol zaznamenaný pokles záujmu veľkých podnikov o výzvu, najmä z dôvodu obmedzenia limitu pomoci de minimis, ktorý tieto podniky už dosiahli. SIEA preto navrhuje zníženie finančných prostriedkov určených na danú intervenciu na hodnotu **39 769 838 €**.

Všetky vyššie uvedené skutočnosti vyplývajúce z analýzy aktuálneho stavu prioritnej osi 4 majú za následok, okrem iného, aj **úpravu cieľových hodnôt ukazovateľov**. Potreba zmeny cieľových hodnôt merateľných ukazovateľov (ďalej aj „MU“) **vychádza z aktualizácie hodnôt vstupujúcich do pôvodne definovanej metodiky na určenie plánovaných hodnôt MU**, ktorá bola nastavená pri tvorbe OP KŽP. Tento systém vychádza z alokácie určenej pre dosiahnutie stanovených merateľných ukazovateľov a stanovenia investičnej náročnosti jednotlivých aktivít, ktorá je determinovaná viacerými faktormi. V nadväznosti na úpravu alokácii viazaných na jednotlivé špecifické ciele a úpravu investičnej náročnosti v nadväznosti na zrealnenie percenta spolufinancovania zo strany EFRR a ŠR dochádza k potrebe úpravy merateľných ukazovateľov špecifického cieľa 4.1.1, 4.2.1, 4.3.1 a 4.5.1. Nakoľko v rámci špecifického cieľa 4.1.1 a 4.2.1 dochádza k navýšeniu alokácie, čo je základným determinantom výšky ukazovateľa, dochádza k navýšeniu dotknutých MU, naopak v rámci ostatných špecifických cieľov dochádza k zníženiu alokácii, čo sa premieta do zníženia niektorých plánovaných hodnôt MU.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že v prípadoch, kedy zmena v hodnotách vstupujúcich do metodiky (alokácia, percento spolufinancovania) mala mať za následok zníženie cieľovej hodnoty, no vzhľadom na aktuálne kontrahované projekty a dosahované hodnoty ukazovateľov je predpoklad naplnenia pôvodnej hodnoty, SIEA nenavrhuje zapracovať tieto zmeny a navrhuje ponechanie pôvodných hodnôt. Nakoľko bol takýto postup uplatnený aj pri predchádzajúcej revízii OP KŽP, kde boli zachované hodnoty MU najmä v prípade niektorých ukazovateľov špecifického cieľa 4.2.1 a to i napriek možnosti zníženia v zmysle metodiky, v rámci tejto revízie zohľadňujúcej mierny nárast alokácie pre aktivity špecifického cieľa 4.2.1 nedochádza k navýšeniu hodnôt týchto MU.

Úprava merateľných ukazovateľov ŠC 4.1.1, 4.2.1, 4.3.1 a 4.5.1 **sú bližšie popísané v bode 2. Údaje o výstupoch.**

Prioritná os 5

- o *Presun disponibilných zdrojov v rámci Prioritnej osi 5 OP KŽP do oblasti prípravy, vykonávania, monitorovania a inšpekcie vzhľadom na potrebu zabezpečenia výkonu činností v tejto oblasti do konca obdobia realizácie OP KŽP*

Technická pomoc slúži aj ako komplexná podpora potrebná pre úspešnú realizáciu OP KŽP a preto pokrýva aj náklady na zabezpečenie činnosti zamestnancov podieľajúcich sa na riadení a implementácii operačného programu, a to priame náklady - mzdy a vzdelávanie zamestnancov a nepriame náklady - materiálne a technické zabezpečenie (vrátane externých služieb, ako napr. dodávky energií, vody a pod.).

Navrhovaná zmena v rámci OP KŽP sa týka presunu disponibilných zdrojov z *oblasti intervencie Informovanie a komunikácia (123) do oblasti intervencie Príprava, vykonávanie, monitorovanie a inšpekcia (121)*.

Celková alokácia finančných zdrojov PO 5 OP KŽP predstavuje sumu **77 000 000 €** (zdroj EÚ) a to pre jednotlivé oblasti intervencie nasledovne: Príprava, vykonávanie, monitorovanie a inšpekcia (121) v sume **67 739 524 €** (zdroj EÚ), Hodnotenie a štúdie (122) v sume **516 881 €** (zdroj EÚ) a v oblasti Informovanie a komunikácia (123) v sume **8 743 595 €** (zdroj EÚ).

Z finančných prostriedkov technickej pomoci **v rámci oblasti intervencie 121** (Príprava, vykonávanie, monitorovanie a inšpekcia) sú financované mzdy zamestnancov podieľajúcich sa na implementácii programu, ako aj špecifické vzdelávacie aktivity, zamerané na prehĺbenie odborných znalostí zamestnancov potrebných špecificky pre plnenie cieľov OP KŽP a implementáciu aktivít v rámci predmetu jeho podpory (uvedené vzdelávacie aktivity dopĺňajú základné vzdelávacie aktivity v oblasti systému riadenia a kontroly a ktoré sú zabezpečované na centrálnej úrovni z prostriedkov Operačného programu Technická pomoc).

Z dôvodu zabezpečenia riadneho výkonu činností v oblasti implementácie OP KŽP až do ukončenia jeho realizácie na konci roka 2023 sa ako racionálne a optimálne opatrenie navrhuje presun voľných finančných prostriedkov z oblasti intervencie 123 do oblasti intervencie 121. V oblasti intervencie 123 riadiaci orgán eviduje voľné finančné prostriedky v celkovom objeme **540 709,43 €**, ktoré môžu byť presunuté do oblasti intervencie 121 bez toho, aby bolo ohrozené plnenie činností v oblasti informovania a publicity (v rámci oblasti intervencie 123).

Uvedená potreba presunu medzi oblastami intervencií 121 a 123 vyplýva aj z aktuálneho stavu disponibilných finančných prostriedkov jednotlivých subjektov zapojených do implementácie EŠIF v rámci OP KŽP. Sprostredkovateľský orgán Slovenská agentúra životného prostredia a Sprostredkovateľský orgán Ministerstvo vnútra SR už dočerpali celú alokáciu, ktorá im bola vyčlenená z technickej pomoci OP KŽP a ich fungovanie je financované výhradne len zo zdrojov štátneho rozpočtu. Preto vzniká potreba dodatočného presunu disponibilných zdrojov z oblastí intervencie 123 (Informovanie a komunikácia) tak, aby ich v čo najväčšej miere bolo možné využiť na dofinancovanie administratívnych kapacít tak, aby nebola ohrozená plynulá implementácia programu.

Predmetný návrh zároveň reaguje na situáciu, že finančné prostriedky v rámci PO 5 neboli alokované na oblasť intervencie 121 Príprava, vykonávanie, monitorovanie a inšpekcia v dostatočnom objeme tak, aby pokryli potreby RO pre OP KŽP zapojených na celé programové obdobie do konca roka 2023. K uvedenej situácii došlo na základe objektívnych príčin, pretože celková alokácia zdrojov technickej pomoci pre riadiaci orgán ako aj všetky SO pre OP KŽP bola záväzná na úrovni operačného programu a vyplynula z rozdelenia objemu zdrojov na technickú pomoc pre členský štát, t. j. Slovenskú republiku (ktorý predstavuje 4 %

z alokácie štrukturálnych a investičných fondov pre SR) medzi Operačný program Technická pomoc a jednotlivé operačné programy v súlade s Partnerskou dohodou SR na obdobie 2014 – 2020.

OP KŽP s percentuálnym podielom zdrojov na technickú pomoc 2,72 % z celkovej alokácie operačného programu je programom s takmer najnižším podielom zdrojov na technickú pomoc. Tento podiel celkových zdrojov na technickú pomoc alokovaných do OP KŽP vytvára následne aj rámcový dôvod pre alokáciu zdrojov na oblasť intervencie 121, t. j. na financovanie subjektov zapojených do riadenia a implementácie OP KŽP.

Navrhovaným presunom zdrojov medzi oblasťami intervencie v rámci prioritnej osi 5 Technická pomoc sa zvyšuje alokácia na oblasť intervencie 121 - *Príprava, vykonávanie, monitorovanie a inšpekcia z pôvodných 67 739 524 € na 68 280 233 €*. Zároveň sa o rovnakú celkovú sumu znižuje alokácia v oblasti intervencie 123 - *Informovanie a komunikácia z pôvodných 8 743 595 € na 8 202 886 €*.

Presunom voľných finančných zdrojov do oblasti intervencie 121 bude možné eliminovať riziko nedostatočných finančných zdrojov na financovanie administratívnych kapacít sprostredkovateľských orgánov pre OP KŽP.

V súvislosti s uvedeným presunom finančných prostriedkov sa nenavrhuje zníženie cieľových hodnôt merateľných ukazovateľov OP KŽP v rámci prioritnej osi 5 Technická pomoc.

o *Ostatné úpravy textovej časti OP KŽP (mimo finančných presunov)*

ŠC 1.2.2 Zvýšenie spoľahlivosti úpravy vody odoberanej z veľkokapacitných zdrojov povrchových vôd v záujme zvýšenia bezpečnosti dodávky pitnej vody verejnými vodovodmi

Aktivita A. Zabezpečenie podmienok v oblasti zásobovania obyvateľov SR bezpečnou pitnou vodou z verejných vodovodov sa rozširuje o možnosť výstavby a rozšírenia obecných verejných vodovodov súbežne s výstavbou verejnej kanalizácie v aglomeráciách do 2 000 EO nachádzajúcich sa v CHVO, t. j. do druhej podaktivity, do tretieho odseku sa dopĺňa nasledujúci text: „ ... ako aj v prípadoch súbežnej výstavby verejnej kanalizácie v aglomeráciách do 2 000 EO, ktoré zasahujú do chránených vodohospodárskych oblastí, v ktorých sú veľkokapacitné zdroje podzemných vôd, kde nebol identifikovaný dobrý stav vôd alebo bol identifikovaný vodný útvar ako rizikový.“

Riadiaci orgán pre OP KŽP navrhuje rozšírenie podaktivity s cieľom možnosti dočerpania zdrojov z fondov EÚ do konca programového obdobia a to aj pre oblasť vodného hospodárstva. Navrhované rozšírenie je zároveň v súlade s požiadavkami smernice EÚ 2020/2184 o kvalite vody určenej na ľudskú spotrebu (prepracované znenie).

ŠC 1.2.3 Vytvorenie východísk pre stanovenie opatrení smerujúcich k dosiahnutiu dobrého stavu podzemných a povrchových vôd

V oblasti intervencie 021 (Vodné hospodárstvo a ochrana pitnej vody) sa v rámci OP KŽP, k aktivite C. Podpora zefektívnenia nástrojov koncepčného a informačného charakteru uplatňovaných v oblasti ochrany vôd a vodného hospodárstva sa vzťahuje ukazovateľ „O0009 Počet koncepčných, analytických a metodických materiálov“ a ukazovateľ „O0178 Počet zrealizovaných informačných aktivít“.

RO pre OP KŽP navrhuje zníženie hodnoty ukazovateľa O0009 z pôvodnej cieľovej hodnoty (2023) „34“ na hodnotu „5“ (zníženie o 29). RO pre OP KŽP pristúpil k úprave ukazovateľa

O0009 na základe schválených projektov, keďže zo schválených projektov vyplýva, že daný ukazovateľ nebude dosiahnutý. Východisko pre stanovenie pôvodnej cieľovej hodnoty ukazovateľa bola nižšia investičná náročnosť, ktorá vychádzala z historických údajov z podobných projektov implementovaných v rámci OP ŽP v programovom období 2007 – 2013 a odborného odhadu stanoveného nesprávne. V rámci 64. výzvy bola schválená jedna žiadosť o NFP, ktorou došlo k plneniu daného ukazovateľa. Výzva je v súčasnosti už uzavretá a podpora ďalších projektov sa v danej oblasti nepredpokladá.

Súčasne však RO pre OP KŽP navrhuje zvýšenie hodnoty ukazovateľa O0178 z pôvodnej hodnoty cieľovej hodnoty (2023) „116“ na hodnotu „165“ (zvýšenie o 49). RO pre OP KŽP pristúpil k úprave ukazovateľa O0009 na základe schválených projektov, keďže zo schválených projektov vyplýva, že hodnota daného ukazovateľa bude prekročená. Východisko pre stanovenie pôvodnej cieľovej hodnoty ukazovateľa bola vyššia investičná náročnosť, ktorá vychádzala z historických údajov z podobných projektov implementovaných v rámci OP ŽP v programovom období 2007 – 2013. V rámci implementácie projektov došlo v tomto programovom období k zníženiu mernej investičnej náročnosti, keďže bolo zrealizovaných viac informačných aktivít, ako sa predpokladalo. V nadväznosti na uvedené, dochádza k úprave cieľovej hodnoty.

ŠC 1.3.1 Zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov a posilnenie biodiverzity, najmä rámci sústavy Natura 2000

Pri aktivite A. Dobudovanie sústavy Natura 2000 a zabezpečenie starostlivosti o sústavu Natura 2000 a ďalšie chránené územia (vrátane území medzinárodného významu), ako aj chránené druhy bola pri cieľových územiach doplnená vysvetlivka, ktorá jasnejšie definuje výnimočný prípad, kedy je možné aktivity realizovať aj mimo chránených území, v nasledovnej forme:

„napr. v prípade projektov zameraných na realizáciu opatrení na ochranu druhov v zmysle schválených dokumentov starostlivosti a/alebo ďalšej dokumentácie. Oprávneným územím je aj prípad, ak sa pozemok, na ktorom sa budú realizovať opatrenia vyplývajúce z dokumentu starostlivosti, nachádza sčasti v chránenom území, alebo je priľahlý k chránenému územiu.“. Uvedené doplnenie vychádza z otázok žiadateľov smerujúcich k objasneniu, kedy môže výnimočný prípad nastať.

Taktiež pri aktivite A. Dobudovanie sústavy Natura 2000 a zabezpečenie starostlivosti o sústavu Natura 2000 a ďalšie chránené územia (vrátane území medzinárodného významu), ako aj chránené druhy, bola pri prijímateľoch doplnená vysvetlivka v súvislosti s poskytnutím podpory pre fyzické osoby – nepodnikateľov, v nasledovnej forme: *„Ak je prostredníctvom prijímateľa poskytovaná ako užívateľovi podpora fyzickej osobe – nepodnikateľovi, ako vlastníkovi alebo užívateľovi pozemku/pozemkov v chránenom území, tento je oprávnený na poskytnutie podpory na realizáciu opatrení vyplývajúcich z dokumentu starostlivosti o druhy aj na ostatných pozemkoch v jeho vlastníctve/užívaní, na ktorých bude potrebné vykonať predmetné opatrenia v súlade s cieľmi projektu.“.* Uvedené doplnenie bolo rovnako vyvolané otázkou užívateľa pozemku.

Pri aktivite B. Zachovanie a obnova biodiverzity a ekosystémov a ich služieb prostredníctvom ich revitalizácie, obnovy a budovania zelenej infraštruktúry bola v druhej aktivite pôvodná prvá veta *„Vypracovanie akčných plánov pre invázne druhy na riešenie problematiky prioritných prienikových ciest, následne na elimináciu invázy druhov rastlín podľa vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z. z., a podľa strategických priorít na národnej úrovni, a to za predpokladu, že v národnej legislatíve a v nadväzujúcom koncepčnom dokumente budú vymedzené špecifické*

prípady, na financovanie ktorých je možné využiť prostriedky EÚ.“ upravená nasledovne „Vypracovanie akčných plánov pre invázne druhy na riešenie problematiky prioritných prienikových ciest, následne na elimináciu inváznych druhov rastlín podľa aktuálne platnej európskej a národnej legislatívy, a podľa strategických priorít na európskej a národnej úrovni, a to za predpokladu, že v národnej legislatíve a v nadväzujúcom koncepčnom dokumente budú vymedzené špecifické prípady, na financovanie ktorých je možné využiť prostriedky EÚ.“

Zmena bola v nadväznosti na nadobudnutie účinnosti samostatného zákona o inváznych druhoch (zákon č. 150/2019 Z. z.) a k nemu prislúchajúcej vyhlášky MŽP SR č. 450/2019 (ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania inváznych nepôvodných druhov), ako aj v súvislosti s úpravami vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) 2016/1141 z 13. júla 2016, ktorým sa prijíma zoznam inváznych nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Únie podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1143/2014. Keďže vyhláškou MŽP SR č. 170/2021 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, bola zrušená vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z. z., bolo potrebné pristúpiť k uvedenej úprave textu.

ŠC 1.4.1 Zníženie znečisťovania ovzdušia a zlepšenie jeho kvality

V rámci aktivity A. zameranej na projekty náhrady zastaraných spaľovacích zariadení v domácnostiach nízkoemisnými a energeticky účinnejšími spaľovacími zariadeniami, ktoré zahŕňajú zmenu palivovej základne na nízkoemisné palivo s výnimkou biomasy a iných obnoviteľných zdrojov energie, dopĺňa nasledujúci text:

„V súlade so strategickým cieľom EÚ znížiť závislosť od dodávok zemného plynu z Ruskej federácie z dôvodu jej súčasnej vojenskej agresie proti Ukrajine, ako aj vzhľadom na zvyšovanie cien zemného plynu, nebude takto zameraný projekt/projekty ďalej predmetom podpory.“

Riadiaci orgán pre OP KŽP ďalej navrhuje zvýšenie cieľovej hodnoty ukazovateľa „O0015 - Počet podporených akreditovaných odberných miest NMSKO“ na zazmluvnenú hodnotu merateľného ukazovateľa, a to 180 odberných miest, čím sa dosiahne súlad s aktuálne zazmluvnenou hodnotou. Hlavným dôvodom dosiahnutia vyššej hodnoty ako cieľovej, je aktuálne nižšia merná investičná náročnosť než sa pôvodne predpokladalo. V rámci OP KŽP bol realizovaný jeden projekt, prostredníctvom ktorého bolo novovybudovaných 58 akreditovaných odberných miest NMSKO a 122 existujúcich akreditovaných odberných miest NMSKO bolo len zmodernizovaných. Možno teda predpokladať, že podpora vyššieho počtu existujúcich odberných miest, ktoré boli zmodernizované a mali nižšiu mernú investičnú náročnosť v porovnaní s novými miestami NMSKO sa podpísala na náraste cieľovej hodnoty predmetného ukazovateľa.

V prípade ukazovateľa „O0178 - Počet zrealizovaných informačných aktivít“ v rámci ŠC 1.4.1 a ŠC 1.4.2 sa navrhuje zníženie pôvodnej hodnoty 516 na novú cieľovú hodnotu 382. Predmetný ukazovateľ bol napĺňaný prostredníctvom výzvy č. 28, ktorá bola čiastočne uzavretá 31.03.2020 práve z dôvodu vyčerpania finančných prostriedkov. V čase jej vyhlásenia neboli predložené také projekty, ktoré by naplnili predmetný ukazovateľ, resp. také, ktoré by v rámci daného finančného objemu vedeli zrealizovať viac info aktivít (konkrétne projekty v oblasti kvality ovzdušia obsahovali finančne náročnejšie aktivity/ opatrenia).

ŠC 1.4.2 Zabezpečenie sanácie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou)

Aktivita A. Prieskum, sanácia a monitorovanie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou) bola v poslednej odrážke doplnená nasledovne:

„vypracovanie predprojektovej a projektovej dokumentácie na zabezpečenie sanácie environmentálnych záťaží, a to za účelom jej následnej realizácie v súlade so Štátnym programom sanácie environmentálnych záťaží (2022 - 2027) aj v programovom období 2021 – 2027“.

Účelom doplnenia uvedenej podaktivity je využiť zdroje OP KŽP alokované na riešenie problematiky environmentálnych záťaží (t. j. na oblasť intervencie 089) aj na posilnenie financovania a urýchlenie prípravnej fázy projektov sanácie environmentálnych záťaží. To prispeje k vytvoreniu predpokladov pre efektívnu implementáciu projektov zameraných na sanáciu environmentálnych záťaží na území Slovenskej republiky.

Riadiaci orgán pre OP KŽP tiež navrhuje v oblasti intervencie 089 (*Rekultivácia priemyselných plôch a kontaminovanej pôdy*) navýšenie pôvodnej hodnoty ukazovateľa „O0018 - Plocha monitorovaných environmentálnych záťaží“ zo „446 ha“ na novú cieľovú hodnotu „608 ha“ (t. j. o 162 ha). Dôvodom je prekročenie hodnoty ukazovateľa v projektoch realizovaných v rámci 4. výzvy zameranej na monitorovanie environmentálnych záťaží (OPKŽP-PO1-SC142-2015-4). Predmetnou úpravou sa dosiahne súlad s aktuálne zazmluvnenou hodnotou merateľného ukazovateľa.

ŠC 2.1.1 Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy

V oblasti intervencie 087 (*Opatrenia v oblasti adaptácie na zmenu klímy a predchádzanie a riadenie rizík súvisiacich s klímou, ako napr. erózia, požiare, povodne, búrky a suchá, vrátane zvyšovania povedomia, civilnej ochrany a systémov a infraštruktúr na zvládanie katastrof*) sa v rámci OP KŽP, k aktivite C. Vodozádržné opatrenia v urbanizovanej krajine vzťahuje ukazovateľ O0019 Počet realizovaných vodozádržných opatrení.

RO pre OP KŽP navrhuje zvýšenie hodnoty predmetného ukazovateľa z pôvodnej cieľovej hodnoty (2023) „86“ na hodnotu „517“. Východisko pre stanovenie pôvodnej cieľovej hodnoty ukazovateľa bola vyššia investičná náročnosť, ktorá vychádzala z odborného odhadu, pretože takto zamerané projekty neboli v rámci OP ŽP v programovom období 2007 – 2013 implementované. Keďže v rámci implementácie projektov došlo v tomto programovom období k zníženiu mernej investičnej náročnosti a zároveň na základe preukázaného dopytu bude alokácia 62. výzvy navýšená, RO pre OP KŽP pristúpil k úprave predmetného ukazovateľa na základe už teraz zazmluvnených projektov.

V rámci PO 2, ŠC 2.1.1 Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy sa navrhuje rozšíriť aktivitu A. **Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami viazané na vodný tok** jej doplnením nasledovne:

„Predmetom podpory sú aj projekty na vypracovanie predprojektovej a projektovej dokumentácie pre realizáciu preventívnych opatrení na ochranu pred povodňami na toku a v povodí toku, a to za podmienky ich následnej realizácie v rámci programového obdobia 2021 – 2027“.

Predmetné rozšírenie aktivity sa navrhuje za účelom urýchliť tempo implementácie projektov zameraných na preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami na vodnom toku. V programovom období 2014 – 2020 bolo tempo implementácie projektov v tejto oblasti

poznačené zdĺhavou prípravou projektov, ktorá bola spôsobená náročným vypracovaním projektových dokumentácií a povolení. Vzhľadom na pretrvávajúce problémy s prípravou projektov dochádzalo k postupnému znižovaniu alokácie 21. výzvy zo strany riadiaceho orgánu pre OP KŽP až na súčasnú sumu alokácie výzvy. V nadväznosti na uvedené problémy je potrebné posilniť pripravenosť týchto investičných projektov, a tak vytvoriť predpoklady ich efektívnejšej realizácie v programovom období 2021 - 2027, čoho základom je vypracovanie projektovej dokumentácie.

ŠC 3.1.2 Zvýšenie účinnosti preventívnych a adaptačných opatrení na elimináciu environmentálnych rizík (okrem protipovodňových opatrení)

V oblasti intervencie 087 (*Opatrenia v oblasti adaptácie na zmenu klímy a predchádzanie a riadenie rizík súvisiacich s klímou, ako napr. erózia, požiare, povodne, búrky a suchá, vrátane zvyšovania povedomia, civilnej ochrany a systémov a infraštruktúr na zvládanie katastrof*) v súvislosti s realizáciou projektov a monitorovaním pokroku dosahovania cieľa RO pre OP KŽP navrhuje úpravy dvoch merateľných ukazovateľov.

V rámci ukazovateľa „CO2 – Celkový povrch rekultivovanej pôdy“ sa navrhuje zníženie cieľovej hodnoty zo „197 ha“ na novú cieľovú hodnotu „**100 ha**“ (t. j. o 97 ha). Predmetná zmena súvisí s realizáciou projektov zazmluvnených prostredníctvom 37. výzvy na predkladanie žiadostí o poskytnutie NFP zameranej na prevenciu, prieskum, monitoring a sanáciu havarijných zosuvov (OPKZP-PO3-SC312-2017-37). Dotknutá zmena zohľadňuje v súčasnosti zazmluvnenú hodnotu ukazovateľa projektov v realizácii a riadne ukončených projektov a zároveň je navýšená o nezazmluvnenú alokáciu prepočítanú na základe priemernej mernej investičnej náročnosti projektov zazmluvnených projektov.

Ďalej z dôvodu prekročenia pôvodnej hodnoty ukazovateľa „O0025 – Plocha hydrogeologicky preskúmaného územia“ sa navrhuje navýšenie jeho cieľovej hodnoty na „**84 080 ha**“, čím dôjde k zosúladieniu s aktuálne zazmluvnenou hodnotou ukazovateľa v uzavretej 34. výzve na predkladanie žiadostí o poskytnutie NFP zameranej na hydrogeologický prieskum (OPKZP-PO3-SC312-2017-34). Predmetná výzva podporila realizáciu jedného projektu, ktorý v súlade so zmluvou o poskytnutí NFP deklaruje dosiahnutie ukazovateľa O0025 na úrovni 84 080 ha. Týmto sa prostredníctvom nižšej mernej investičnej náročnosti, než sa pôvodne predpokladalo, dosiahne preskúmanie plochy väčšieho rozsahu. Z pôvodne schválenej cieľovej hodnoty ukazovateľa O0025 (21 965 ha) tak pôjde o navýšenie celkovo o 62 115 ha.

Do kapitoly 8: Koordinácia medzi fondmi, EPFRV, Európskym námorným a rybárskym fondom a inými finančnými nástrojmi Únie a vnútroštátnymi nástrojmi a s EIB, TC 6, IP 6b) do prvého odseku, na koniec poslednej vety bude doplnené: „ako aj v prípadoch súbežnej výstavby verejnej kanalizácie v aglomeráciách do 2 000 EO, ktoré zasahujú do chránených vodohospodárskych oblastí, v ktorých sú veľkokapacitné zdroje podzemných vôd, kde nebol identifikovaný dobrý stav vôd alebo bol identifikovaný vodný útvar ako rizikový“.

2. Údaje o výstupoch

Výstupmi predmetnej zmeny OP KŽP sú nasledujúce úpravy textovej a tabuľkovej časti, resp. finančných tabuliek OP KŽP.

• *Textová časť*

- V podkapitole 1.1.2 Odôvodnenie výberu tematických cieľov a zodpovedajúcich investičných priorít bola aktualizovaná Tabuľka 4 Odôvodnenie výberu tematických cieľov a investičných priorít, v časti „Odôvodnenie výberu“ v rámci viacerých investičných priorít.
- V kapitole 2.1.0 Fond, kategória regiónu a základ pre výpočet podpory Únie bol znížený „Základ pre výpočet (celkový príspevok)“ z hodnoty 1 898 661 553 € na 1 847 021 605 €.
- V podkapitole 2.1.1.6 Spoločné ukazovatele výstupu a ukazovatele výstupu na úrovni programu (Tabuľka 7) sa zvyšuje cieľová hodnota ukazovateľa „CO17 - Zvýšená kapacita recyklácie odpadu“ z pôvodných 197 466 t/rok na novú cieľovú hodnotu 217 576 t/rok „O0002 - Zvýšená kapacita pre triedenie komunálnych odpadov“ z pôvodných 82 524 t/rok na novú cieľovú hodnotu 99 348 t/rok, „O0003 - Zvýšená kapacita pre zhodnocovanie odpadov“ z pôvodných 329 676 t/rok na novú cieľovú hodnotu 344 377 t/rok a „O0178 - Počet zrealizovaných informačných aktivít“ z pôvodných 322 na 1 437.
- V rámci ŠC 1.2.2: Zvýšenie spoľahlivosti úpravy vody odoberanej z veľkokapacitných zdrojov povrchových vôd v záujme zvýšenia bezpečnosti dodávky pitnej vody verejnými vodovodmi, bol v kap. 2.1.2.1 Špecifické ciele zodpovedajúce investičnej prioritě a očakávané výsledky pôvodný text doplnený nasledovne:
„V menšej miere pôjde aj o výstavbu verejných vodovodov v prípade súbežného budovania verejnej kanalizácie. Tento špecifický cieľ je v súlade s RSV a s požiadavkou smernice 98/83/ES a smernice EÚ 2020/2184 (prepracované znenie).“
- Obdobná úprava bola vykonaná aj v kap. 2.1.2.2 Oprávnené aktivity, a to v rámci aktivity A., nasledujúcim doplnením textu:
„V súlade s cieľom smernice 98/83/ES a smernice EÚ 2020/2184 (prepracované znenie), ktorým je ochrániť ľudské zdravie pred nepriaznivými účinkami akejkoľvek kontaminácie vody určenej na ľudskú spotrebu zabezpečením jej nezávadnosti a čistoty a ktorá je dcérskou smernicou RSV, bude v rámci uvedenej aktivity podporovaná...“
- Podkapitola 2.1.2.2 Oprávnené aktivity, ŠC 1.2.2: Zvýšenie spoľahlivosti úpravy vody odoberanej z veľkokapacitných zdrojov povrchových vôd v záujme zvýšenia bezpečnosti dodávky pitnej vody verejnými vodovodmi, aktivita A: Zabezpečenie podmienok v oblasti zásobovania obyvateľov SR bezpečnou pitnou vodou z verejných vodovodov sa rozširuje o možnosť výstavby a rozšírenia obecných verejných vodovodov súbežne s výstavbou verejnej kanalizácie v aglomeráciách do 2 000 EO nachádzajúcich sa v CHVO, t.j. do druhej podaktivity, do tretieho odseku sa dopĺňa nasledujúci text: *„...ako aj v prípadoch súbežnej výstavby verejnej kanalizácie v aglomeráciách do 2 000 EO, ktoré zasahujú do chránených vodohospodárskych oblastí, v ktorých sú veľkokapacitné zdroje podzemných vôd, kde nebol identifikovaný dobrý stav vôd alebo bol identifikovaný vodný útvar ako rizikový.“*
- V podkapitole 2.1.2.6 Spoločné ukazovatele výstupu a ukazovatele výstupu na úrovni programu (Tabuľka 11) sa z dôvodu presunu disponibilných finančných prostriedkov zvyšuje cieľová hodnota ukazovateľa výstupu „CO19 - Zvýšený počet obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd“ z pôvodných 285 231 EO na novú cieľovú hodnotu 296 833 EO. Tiež dochádza k zvýšeniu pôvodnej hodnoty ukazovateľa „O0008 – Počet opatrení na zabezpečenie spojitosti vodných tokov a odstraňovanie bariér vo vodných tokoch“ z hodnoty 21 na hodnotu 26 a k zníženiu hodnoty ukazovateľa „O0009 - Počet koncepčných, analytických

a metodických materiálov“ z pôvodných 34 na 5. Hodnota ukazovateľa „O0178 - Počet zrealizovaných informačných aktivít“ sa zvyšuje z hodnoty 116 na 165.

- V podkapitole 2.1.3.2 Oprávnené aktivity, v rámci ŠC 1.3.1, v aktivite A. Dobudovanie sústavy Natura 2000 a zabezpečenie starostlivosti o sústavu Natura 2000 a ďalšie chránené územia (vrátane území medzinárodného významu), ako aj chránené druhy, bola pri cieľových územiach doplnená vysvetlivka v nasledovnom znení: **„napr. v prípade projektov zameraných na realizáciu opatrení na ochranu druhov v zmysle schválených dokumentov starostlivosti a/alebo ďalšej dokumentácie. Oprávneným územím je aj prípad, ak sa pozemok, na ktorom sa budú realizovať opatrenia vyplývajúce z dokumentu starostlivosti, nachádza sčasti v chránenom území, alebo je priľahlý k chránenému územiu.“**

- V podkapitole 2.1.3.2 Oprávnené aktivity, v rámci ŠC 1.3.1, v aktivite A. Dobudovanie sústavy Natura 2000 a zabezpečenie starostlivosti o sústavu Natura 2000 a ďalšie chránené územia (vrátane území medzinárodného významu), ako aj chránené druhy bola pri prijímateľoch doplnená vysvetlivka v nasledovnom znení: **„Ak je prostredníctvom prijímateľa poskytovaná ako užívateľovi podpora fyzickej osobe – nepodnikateľovi, ako vlastníkovi alebo užívateľovi pozemku/pozemkov v chránenom území, tento je oprávnený na poskytnutie podpory na realizáciu opatrení vyplývajúcich z dokumentu starostlivosti o druhy aj na ostatných pozemkoch v jeho vlastníctve/užívaní, na ktorých bude potrebné vykonať predmetné opatrenia v súlade s cieľmi projektu.“**

- V kapitole 2.1.3.6 Spoločné ukazovatele výstupu a ukazovatele výstupu na úrovni programu (Tabuľka 13) sa z dôvodu presunu disponibilných finančných prostriedkov zvyšuje cieľová hodnota ukazovateľa výstupu „CO23 - Plocha biotopov podporených s cieľom dosiahnuť lepší stav ich ochrany“ z pôvodnej hodnoty 20 131 ha na novú hodnotu 30 395 ha a hodnota ukazovateľa „O0178 - Počet zrealizovaných informačných aktivít“ z hodnoty 645 na 2 751.

- V rámci ŠC 1.4.1 Zníženie znečisťovania ovzdušia a zlepšenie jeho kvality sa do kap. 2.1.4.2 Oprávnené aktivity, v rámci aktivity A. zameranej na projekty náhrady zastaraných spaľovacích zariadení v domácnostiach nízkoemisnými a energeticky účinnejšími spaľovacími zariadeniami, ktoré zahŕňajú zmenu palivovej základne na nízkoemisné palivo s výnimkou biomasy a iných obnoviteľných zdrojov energie, dopĺňa nasledujúci text:

„V súlade so strategickým cieľom EÚ znížiť závislosť od dodávok zemného plynu z Ruskej federácie z dôvodu jej súčasnej vojenskej agresie proti Ukrajine, ako aj vzhľadom na zvyšovanie cien zemného plynu, nebude takto zameraný projekt/projekty ďalej predmetom podpory.“

- V rámci ŠC 1.4.2 Zabezpečenie sanácie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou) sa do kap. 2.1.4.2 Oprávnené aktivity, v rámci aktivity A. dopĺňa nasledujúci text:

„vypracovanie predprojektovej a projektovej dokumentácie na zabezpečenie sanácie environmentálnych záťaží, a to za účelom jej následnej realizácie v súlade so Štátnym programom sanácie environmentálnych záťaží (2022 - 2027) aj v programovom období 2021 – 2027“.

- V podkapitole 2.1.4.6 Spoločné ukazovatele výstupu a ukazovatele výstupu na úrovni programu (Tabuľka 16) sa z dôvodu presunu disponibilných finančných prostriedkov znižuje cieľová hodnota ukazovateľa výstupu „O0174 - Inštalovaný výkon nízkoemisných zariadení nahradzujúcich zastarané spaľovacie zariadenia na výrobu tepla“ z pôvodných 70 MW na 0,45 MW. Zároveň dochádza k zvýšeniu hodnoty ukazovateľa „O0015 - Počet podporených akreditovaných odberných miest NMSKO z hodnoty 131 na zazmluvnenú hodnotu merateľného ukazovateľa, a to 180 odberných miest. V oblasti environmentálnych záťaží

dochádza z dôvodu presunu disponibilných finančných prostriedkov k zníženiu hodnoty ukazovateľa „CO22 - Celkový povrch rekultivovanej pôdy“ z hodnoty 141 ha na 118 ha a k zvýšeniu hodnoty ukazovateľa „O0018 - Plocha monitorovaných environmentálnych záťaží“ z pôvodných 446 ha na 608 ha. Hodnota ukazovateľa „O0178 - Počet zrealizovaných informačných aktivít“ sa znižuje z hodnoty 516 na novú hodnotu 382.

- V kapitole 2.1.5 Výkonnostný rámec Prioritnej osi 1 (Tabuľka 17) dochádza k úprave cieľových hodnôt ukazovateľov CO19, CO22, O0002 a O0003 tak, ako sú popísané vyššie. Zároveň sa upravuje aj cieľová hodnota finančného ukazovateľa – F0002 z pôvodnej sumy 1 898 661 553 € na 1 847 021 605 €. Zmena nastáva aj v percentuálnom podiele na alokácii prioritnej osi v rámci všetkých ukazovateľov.

- V kapitole 2.1.6 Kategórie intervencií dochádza v súvislosti s presunom disponibilných prostriedkov k zmene alokácií v Tabuľke 18 Oblasť intervencie, a to v oblasti intervencie 017 (Nakladanie s domovým odpadom (vrátane opatrení na minimalizáciu, triedenie, recykláciu) sa zvýšila o 18 036 678 € z pôvodných 276 041 300 € na 294 077 978 €, 021 (Vodné hospodárstvo a ochrana pitnej vody) sa zvýšila z pôvodných 65 122 109 € na 67 722 109 €, t. j. o 2 600 000 €; 022 (Čistenie odpadových vôd) sa zvýšila o 20 000 000 €, t. j. z pôvodných 553 755 945 € na 573 755 945 €, 083 (Opatrenia na zabezpečenie kvality ovzdušia) sa znížila z pôvodných 134 221 413 € na 116 400 742 €, t. j. o 17 820 671 €, 084 (Integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania) sa znížila z pôvodných 2 127 660 € na 1 911 653 €, t. j. o 216 007 €, 085 (Ochrana a posilnenie biodiverzity, ochrana prírody a zelená infraštruktúra) sa zvýšila z pôvodných 53 102 243 € na 61 602 243 €, t. j. o 8 500 000 €, 086 (Ochrana, obnova a udržateľné používanie lokalít sústavy Natura 2000) sa zvýšila z pôvodných 65 173 135 € na 80 073 135 €, t. j. o 14 900 000 € a 089 (Rekultivácia priemyselných plôch a kontaminovanej pôdy) sa znížila z pôvodných 224 944 027 € na 178 944 027 €, t. j. o 46 000 000 €.

- V rámci ŠC 2.1.1 Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy sa do kap. 2.2.1.2 Oprávnené aktivity, v rámci aktivity A. doplnia nasledujúci text:

„Predmetom podpory sú aj projekty na vypracovanie predprojektovej a projektovej dokumentácie pre realizáciu preventívnych opatrení na ochranu pred povodňami na toku a v povodí toku, a to za podmienky ich následnej realizácie v rámci programového obdobia 2021 – 2027.“

- V podkapitole 2.2.1.6 Ukazovatele výstupu na úrovni investičnej priority a kategórie regiónu (Tabuľka 23) sa zvyšuje cieľová hodnota ukazovateľa „O0019 - Počet realizovaných vodozádržných opatrení“ z pôvodnej hodnoty 86 na 517.

- V podkapitole 2.3.1.6 Spoločné ukazovatele výstupu a ukazovatele výstupu na úrovni programu (Tabuľka 32) dochádza k zníženiu cieľovej hodnoty ukazovateľa „CO22 - Celkový povrch rekultivovanej pôdy“ z pôvodnej hodnoty 197 ha na 100 ha a k zvýšeniu hodnoty ukazovateľa „O0025 - Plocha hydrogeologicky preskúmaného územia“ z pôvodnej hodnoty 21 965 ha na 84 080 ha.

- V kapitole 2.3.2 Výkonnostný rámec Prioritnej osi 3 (Tabuľka 33) dochádza k úprave ukazovateľa CO22 (uvedeného vyššie).

- V podkapitole 2.4.2.6 Spoločné ukazovatele výstupu a ukazovatele výstupu na úrovni programu (Tabuľka 40) v rámci ŠC 4.1.1 dochádza k zvýšeniu cieľovej hodnoty ukazovateľa „CO01 - Počet podnikov, ktorým sa poskytuje podpora“ z pôvodných 22 na 25 podnikov, a zároveň sa zvyšuje cieľová hodnota ukazovateľov „CO30 - Zvýšená kapacita výroby energie z obnoviteľných zdrojov“ z pôvodných 346 MW na 459 MW, „CO34 - Odhadované ročné zníženie emisií skleníkových plynov“ v menej rozvinutých regiónoch (MRR) z pôvodných 127 593 t ekvív. CO2 na 190 983 t ekvív. CO2, „O0188 - Zvýšená kapacita výroby elektriny

z obnoviteľných zdrojov“ z pôvodných 43 MWe na 57 MWe a „O0189 - Zvýšená kapacita výroby tepla z obnoviteľných zdrojov“ z pôvodných 303 MWt na 402 MWt.

- V podkapitole 2.4.3.6 Spoločné ukazovatele výstupu a ukazovatele výstupu na úrovni programu (Tabuľka 42) v rámci ŠC 4.2.1 dochádza k zvýšeniu cieľovej hodnoty ukazovateľov „CO30 - Zvýšená kapacita výroby energie z obnoviteľných zdrojov“ z pôvodných 21 MW na 22 MW, „CO34 - Odhadované ročné zníženie emisií skleníkových plynov“ z pôvodných 42 366 t ekvív. CO₂ na 42 971 t ekvív. CO₂ a „O0189 - Zvýšená kapacita výroby tepla z obnoviteľných zdrojov“ z pôvodných 12 na 13 MWt;

- V podkapitole 2.4.4.6 Spoločné ukazovatele výstupu a ukazovatele výstupu na úrovni programu (Tabuľka 44) v rámci ŠC 4.3.1 dochádza k zníženiu cieľovej hodnoty ukazovateľov „CO32 - Zníženie ročnej spotreby primárnej energie vo verejných budovách“ z pôvodných 290 069 583 kWh/rok na 265 277 625 kWh/rok, „CO34 - Odhadované ročné zníženie emisií skleníkových plynov“ z pôvodných 76 488 t ekvív. CO₂ na 69 951 t ekvív. CO₂ a „O0187 - Zníženie konečnej spotreby energie vo verejných budovách“ z pôvodných 178 889 416 kWh/rok na 163 599 916 kWh/rok;

- V podkapitole 2.4.6.6 Spoločné ukazovatele výstupu a ukazovatele výstupu na úrovni programu (Tabuľka 48) v rámci ŠC 4.5.1 dochádza k zníženiu cieľovej hodnoty ukazovateľov „CO34 - Odhadované ročné zníženie emisií skleníkových plynov“ z pôvodných 85 578 t ekvív. CO₂ na 83 111 t ekvív. CO₂, „O0038 - Úspora PEZ v systémoch centralizovaného zásobovania teplom“ z pôvodných 305 546 MWh/rok na 296 737 MWh/rok, „O0039 - Množstvo tepla vyrobeného vysoko účinnou kombinovanou výrobou založenou na dopyte po využiteľnom teple“ 102 276 MWh/rok na 59 122 MWh/rok a „O0040 - Zvýšenie inštalovaného výkonu zariadení na výrobu elektriny a tepla vysoko účinnou kombinovanou výrobou založenou na dopyte po využiteľnom teple“ z pôvodných 11 MW na 7 MW.

- V kapitole 2.4.7 Výkonnostný rámec Prioritnej osi 4 (Tabuľka 49) sa okrem ukazovateľa CO30 (uvedeného vyššie) upravuje aj cieľová hodnota finančného ukazovateľa – F0002 z pôvodnej sumy 970 466 366 € na sumu 949 812 320€. Zmena nastáva aj v percentuálnom podiele aktivít, ku ktorým sa príslušné ukazovatele vzťahujú, na alokácii prioritnej osi.

- V kapitole 2.4.8 Kategórie intervencií dochádza k úprave alokácií v Tabuľke 50 Oblasť intervencie, a to v oblasti intervencie 010 (Obnoviteľná energia – slnečná energia) sa zvýšila z pôvodných 33 515 395 € na 57 378 160 €, 011 (Obnoviteľná energia – biomasa) sa zvýšila z pôvodných 32 793 776 € na 45 362 709 €, 012 (Iné zdroje obnoviteľnej energie) sa zvýšila z pôvodných 68 670 622 € na 76 117 509 €, 013 (Obnova verejnej infraštruktúry s cieľom zabezpečiť energetickú účinnosť, demonštračné projekty a podporné opatrenia) sa znížila z pôvodných 467 977 307 € na 426 480 103 €, 016 (Vysoko účinná kogenerácia a diaľkové vykurovanie) sa znížila z pôvodných 111 424 857 € na 109 087 254 €, 068 (Energetická účinnosť a demonštračné projekty v MSP a podporné opatrenia) sa zvýšila z pôvodných 29 062 644 € na 32 249 028 € a 070 (Podpora energetickej účinnosti vo veľkých podnikoch) sa znížila z pôvodných 43 000 000 € na 39 769 838.

- V kapitole 2.5.4 Kategórie intervencií dochádza v súvislosti s presunom disponibilných prostriedkov k zmene alokácií v Tabuľke 61 Oblasť intervencie, a to v oblasti intervencie 121 (Príprava, vykonávanie, monitorovanie a inšpekcia), ktorá sa zvýšila z pôvodných 65 402 510 € na 65 924 565 € a v oblasti intervencie 123 (Informovanie a komunikácia), ktorá sa znížila z 8 441 941 € na 7 919 886 €. V Tabuľke 64 dochádza v rámci oblasti intervencie 121 k zvýšeniu z pôvodných 2 337 014 € na 2 355 668 € a v oblasti intervencie 123 k zníženiu z 301 654 € na 283 000 €.

- Do kapitoly 8: Koordinácia medzi fondmi, EPFRV, Európskym námorným a rybárskym fondom a inými finančnými nástrojmi Únie a vnútroštátnymi nástrojmi a s EIB, TC 6, IP 6b)

do prvého odseku, na koniec poslednej vety bude doplnené: „ako aj v prípadoch súbežnej výstavby verejnej kanalizácie v aglomeráciách do 2 000 EO, ktoré zasahujú do chránených vodohospodárskych oblastí, v ktorých sú veľkokapacitné zdroje podzemných vôd, kde nebol identifikovaný dobrý stav vôd alebo bol identifikovaný vodný útvar ako rizikový“.

- V podkapitole 12.2 Výkonnostný rámec operačného programu (Tabuľka 76) dochádza k úprave dotknutých ukazovateľov výkonnostného rámca jednotlivých prioritných osí (uvedených vyššie).

- Kapitola 13.3 Použité skratky legislatívy EÚ a SR bola aktualizovaná.

• **Tabuľková časť (finančné tabuľky OP KŽP)**

Do finančného plánu OP KŽP časti 3.2 (Tabuľky 68 a 69) boli premietnuté zmeny vyplývajúce z vyššie popísaného presunu zdrojov Kohézneho fondu v rámci PO 1, zdrojov EFRR v rámci PO 4 a PO 5.

V časti 3.3 (Tabuľka 70) Finančného plánu dochádza k zmene indikatívnej alokácie na podporu cieľov zmeny klímy, ako aj podielu alokácie prioritnej osi na celkovej alokácii OP KŽP dotknutých prioritných osí.

Vyššie uvedené zmeny boli premietnuté (v režime sledovania zmien) do textovej a tabuľkovej časti dokumentu OP KŽP (verzia 14), ktorý sa zverejňuje spolu s týmto oznámením.

3. Údaje o priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie

Zmeny jednotlivých prvkov OP KŽP, ktoré sú uvedené a zdôvodnené vyššie (v bodoch 1. a 2. kapitoly III.), nevychádzajú za rámec pôvodnej stratégie OP KŽP, ani jeho globálneho cieľa, ktorým naďalej zostáva podpora udržateľného a efektívneho využívania prírodných zdrojov, zabezpečenie ochrany životného prostredia, podpora aktívnej adaptácie na zmenu klímy, ako aj energeticky efektívneho nízkouhlíkového hospodárstva. Vzhľadom na celkové zameranie a cieľ OP KŽP, ako aj obsah navrhovanej zmeny OP KŽP (na verziu 14), možno predpokladať, že vplyvy na životné prostredie nebudú z hľadiska ich typu odlišné od tých, ktoré už boli identifikované v procese posudzovania pôvodného návrhu OP KŽP podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v rámci procesu vypracovania OP KŽP. Presunom finančných prostriedkov medzi jednotlivými oblasťami intervencií môže dôjsť k zmene rozsahu, resp. miery a/alebo spôsobu prejavu, ako aj umiestnenia už identifikovaných jednotlivých vplyvov, avšak celkový pozitívny vplyv OP KŽP na životné prostredie zostane aj po presunoch zdrojov medzi oblasťami intervencií zachovaný. Aj keď presun alokácií v rámci vybraných oblastí podpory v rámci OP KŽP môže do určitej miery obmedziť možnosti podpory tých typov opatrení, pri ktorých dochádza k zníženiu indikatívnej alokácie, vzhľadom na využitie týchto presúvaných finančných prostriedkov na environmentálne prospešné opatrenia aj celkový pozitívny vplyv OP KŽP na životné prostredie zotrvá.

Za jeden z najvýznamnejších pozitívnych vplyvov navrhovanej zmeny OP KŽP na životné prostredie možno považovať navýšenie zdrojov určených na podporu vodného hospodárstva, a to najmä v prípade oblasti intervencie 022 Čistenie odpadových vôd spoločne s navýšením hodnoty súvisiaceho ukazovateľa *CO19 – Zvýšený počet obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd*. Navrhovaným presunom zdrojov do tejto oblasti sa posilní realizácia opatrení, ktoré vedú k zníženiu znečistenia povrchových a podzemných vôd, čím výrazne prispievajú k dosiahnutiu dobrého stavu vôd v zmysle požiadaviek Rámcovej

smernice o vode. Aktivity, ktoré sú za týmto účelom podporované, sa zameriavajú predovšetkým na odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách nad 2 000 EO (v zmysle záväzkov SR voči EÚ), ale aj na podporu realizácie infraštruktúry na čistenie a odvádzanie komunálnych odpadových vôd v aglomeráciách do 2000 EO, ktorá je o to dôležitejšia, že je zameraná na chránené vodohospodárske oblasti, v ktorých sú veľkokapacitné zdroje podzemných vôd, kde nebol identifikovaný dobrý stav vôd alebo bol identifikovaný vodný útvar ako rizikový (Žitný ostrov).

Opatreniami, ako je vybudovanie, resp. dobudovanie stokovej siete a čistiarní odpadových vôd, sa v dotknutých aglomeráciách zabráni ohrozeniu kvality podzemných vôd. Neodkanalizované aglomerácie na zneškodňovanie odpadových vôd využívajú z veľkej časti žumpy, pričom v prípade, ak sa nedodržiavajú všetky zásady ich prevádzkovania, môže dochádzať k ohrozeniu podzemných či povrchových vôd. Keďže takýchto zdrojov znečistenia sa zvyčajne vyskytuje v jednotlivých lokalitách vždy viac, spoločne môžu vytvárať problém pre miestne zdroje podzemných vôd. Zároveň, okrem ohrozenia kvality podzemných vôd, dochádza pri nesprávnom nakladaní s odpadovými vodami aj ku kontaminácii povrchových vôd a ich eutrofizácii. Tá vedie k porušeniu rovnováhy prirodzeného prostredia vôd a k poškodzovaniu vodných ekosystémov. Dochádza tak k ich vážnemu až nevratnému narušeniu, a to najmä vtedy, ak sa v postihnutých vodných ekosystémoch nachádzajú organizmy citlivé na kvalitu vody. Navrhované navýšenie finančných zdrojov pre oblasť intervencie 022 a s tým súvisiace navýšenie cieľovej hodnoty ukazovateľa *CO19 - Zvýšený počet obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd* umožní zvýšenie rozsahu podpory čistenia komunálnych odpadových vôd, ako aj obmedzenie rizikového nakladania s odpadovými vodami a tým aj ich únikov do životného prostredia, čím priamo prispeje k zlepšeniu dobrého stavu dotknutých vodných útvarov.

Uvedený pozitívny vplyv na stav vodných útvarov (nielen povrchových, ale aj podzemných vôd), ktorý je spojený so zvýšením alokácie na oblasť intervencie 022 *Čistenie odpadových vôd*, je dôležitý aj v svetle skutočnosti, že k presunu alokácie dochádza z oblasti intervencie 089 - *Rekultivácia priemyselných plôch a kontaminovanej pôdy*, ktorá je zameraná na aktivity prieskumu, sanácie a monitorovania environmentálnych záťaží v súlade so Štátnym programom sanácie environmentálnych záťaží (ďalej len „ŠPS EZ“), ktorý určuje rámcové úlohy na postupné znižovanie negatívnych vplyvov environmentálnych záťaží na zložky životného prostredia. Aktivity v oblasti sanácie environmentálnych záťaží súvisia aj s dosahovaním cieľov stanovených Rámcovou smernicou o vode, preto zníženie miery a rozsahu pozitívneho vplyvu na kvalitu podzemných vôd, resp. vodných útvarov, ktorý sa v rámci navrhovanej zmeny OP KŽP predpokladá v dôsledku presunu časti alokácie na sanácie environmentálnych záťaží, (k vyčerpaniu ktorej by už do konca roka 2023), je presunom zdrojov do oblasti intervencie 022 čiastočne zmiernený.

Časť disponibilných voľných, t. j. nevyužitých zdrojov z oblasti intervencie 089 - *Rekultivácia priemyselných plôch a kontaminovanej pôdy* sa presúva aj do oblasti intervencie 021 - *Vodné hospodárstvo a ochrana pitnej vody* vzťahujúcej sa k ŠC 1.2.3, a to na podporu tvorby informačného systému v rámci aktivity zameranej na monitorovanie a hodnotenie vôd, vrátane skvalitňovania monitorovacej siete. Aktivity v oblasti monitorovania a hodnotenia vôd nemajú priamy vplyv na životného prostredie, avšak sú nástrojom a predpokladom identifikácie adekvátnych opatrení potrebných na dosiahnutie dobrého stavu vodných útvarov. V tejto súvislosti aj monitorovanie stavu vôd v lokalitách environmentálnych záťaží alebo ich okolí prispieva k stanoveniu, resp. prehodnoteniu rizikovosti environmentálnych záťaží. Teda aj presun časti zdrojov z oblasti intervencie 089 do oblasti intervencie 021 prispieva, aj keď nepriamo, k riešeniu problematiky environmentálnych záťaží.

V súvislosti s navrhovaným presunom časti zdrojov na sanáciu environmentálnych záťaží, ktoré by už z dôvodov podrobne uvedených v bode 1. (Požiadavky na vstupy) tejto kapitoly nebolo možné dočerpať do konca roka 2023, je potrebné zdôrazniť, že podpora v rámci OP KŽP je poskytovaná v súlade s princípom „znečisťovateľ platí“, teda je určená na realizáciu sanácie takých environmentálnych záťaží, pri ktorých pôvodca nie je známy a nie je možné určiť povinnú osobu, t. j. identifikovať znečisťovateľa, ktorý nesie za sanáciu environmentálnej záťaže zodpovednosť a je povinný znášať náklady na jej realizáciu.

Nemenej významným z hľadiska efektívneho využitia verejných zdrojov, t. j. aj zdrojov EÚ, je použitie čo najúčinnnejšej metódy sanácie z hľadiska eliminácie znečistenia jednotlivých zložiek životného prostredia. V tejto súvislosti je v rámci navrhovanej zmeny OP KŽP jedným z pozitívnych vplyvov na životné prostredie zvýšenie cieľovej hodnoty ukazovateľa v oblasti intervencie 089, ktorým je ukazovateľ *O0018 - Plocha monitorovaných environmentálnych záťaží*“ zo pôvodných 446 ha na novú cieľovú hodnotu 608 ha (t. j. o 162 ha). Zároveň s cieľom uplatnenia takej metódy sanácie environmentálnej záťaže Vrakuňa, ktorá bude účinnou pre zamedzenie šírenia z nej pochádzajúceho znečistenia do podzemných vôd, bude v rámci OP KŽP ešte do konca tohto programového obdobia zrealizovaný projekt monitorovania tejto, resp. viacerých environmentálnych záťaží v intraviláne mesta Bratislava, ktorý pripravuje Štátny geologický ústav Dionýza Štúra (ŠGÚDŠ).

Presun disponibilných finančných prostriedkov zo ŠC 1.4.2 do vybraných oblastí intervencie s vysokou absorpčnou kapacitou spôsobí zníženie počtu realizovaných prác v rámci sanácie environmentálnych záťaží, avšak predmetné sanácie budú vykonávané aj naďalej za využitia značných zdrojov EÚ, takže charakter pozitívnych priamych vplyvov zostane zachovaný a dôjde iba k zmene ich miery. Aj v rámci revidovaného OP KŽP bude pokračovať realizácia projektov sanácie environmentálnych záťaží, v prípade potreby aj prostredníctvom využitia fázovania projektov a financovania ich druhej fázy zo zdrojov Programu Slovensko na obdobie 2021 – 2027, čím aj naďalej bude dochádzať k zlepšeniu stavu jednotlivých zložiek životného prostredia, najmä stavu útvarov vôd, pôdy a horninového prostredia v lokalitách sanovaných environmentálnych záťaží.

K nepriamym pozitívnym vplyvom prispeje aj novo navrhovaná aktivita zameraná na prípravu predprojektovej a projektovej dokumentácie za účelom urýchlenia prípravnej fázy projektov sanácie environmentálnych záťaží.

Zároveň sa presunom alokácie z tejto oblasti intervencie do takých oblastí intervencií, tzn. do takých projektov, ktoré budú pokrývať širšiu sféru prijímateľov a širšiu oblasť pozitívnych vplyvov na vodné útvary, napr. do oblasti intervencie 022, zabezpečí, že výsledný vplyv na dosiahnutie dobrého kvantitatívneho a chemického stavu vôd zostane aj po revízii OP KŽP naďalej pozitívny.

Presun časti disponibilných voľných zdrojov z oblasti intervencie 089 do oblasti ochrany prírody intervencie 085 – *Ochrana a posilnenie biodiverzity, ochrany prírody a zelenej infraštruktúry* vzťahujúcej sa k ŠC 1.2.3 umožní podporu projektov v rámci aktivity zameranej na realizáciu opatrení na zabezpečenie pozdĺžnej a laterálnej kontinuity vodných tokov a odstraňovanie bariér vo vodných tokoch. Navrhovaným presunom zdrojov sa posilní realizácia opatrení na dosiahnutie environmentálnych cieľov RSV pre útvary povrchových vôd. Realizáciou opatrení, ako napr. spriechodnenie rybovodov alebo biokoridorov, prebudovanie existujúcich prekážok na vodnom toku na sklzy a rampy alebo odstránenie prekážok, dochádza k eliminácii nežiadúcich zmien t. j. hydromorfologických zmien identifikovaných ako významné vodohospodárske problémy v rámci Vodného plánu Slovenska, ktorý je nástrojom pre implementáciu RSV. Navrhované navýšenie finančných zdrojov pre oblasť intervencie 085

pre opatrenia na zabezpečenie spojitosti vodných tokov a s tým súvisiace navýšenie cieľovej hodnoty ukazovateľa O0008 – *Počet opatrení na zabezpečenie spojitosti vodných tokov a odstraňovanie bariér vo vodných tokoch* prispieva k zlepšeniu stavu a podmienok pre druhy a biotopy v dotknutých vodných tokoch a preto je túto zmenu považovať za pozitívny vplyv na životné prostredie.

Presun disponibilných voľných zdrojov z oblasti intervencie 089 do ŠC 1.3.1 *Zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov a posilnenie biodiverzity, najmä rámci sústavy Natura 2000* je taktiež spojený s očakávanými pozitívnymi vplyvmi aktivít v oblastiach intervencie, vzťahujúcich sa k danému ŠC, na životné prostredie. Presunom zdrojov do oblasti intervencie 085 – *Ochrana a posilnenie biodiverzity, ochrany prírody a zelenej infraštruktúry* sa okrem podpory projektov v ŠC 1.2.3 umožní v rámci ŠC 1.3.1 podpora projektov zameraných na zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov a posilnenie biodiverzity, najmä v rámci sústavy Natura 2000. Presunom zdrojov do oblasti intervencie 086 – *Ochrana, obnova a udržateľné používanie lokalít sústavy Natura 2000*, ktorá je taktiež v rámci ŠC 1.3.1., dôjde k navýšeniu už vyhlásených výziev (22. a 49. výzva), čím sa podporí realizácia schválených dokumentov starostlivosti, resp. ďalšej dokumentácie. Vyhlásením novej výzvy bude podporená realizácia opatrení vyplývajúcich zo schváleného dokumentu „*Akčný plán na riešenie problematiky prienikových ciest neúmyselnej introdukcie a neúmyselného šírenia invázných nepôvodných druhov na územie Slovenskej republiky a na územie EÚ cez územie Slovenskej republiky*“ (monitoring invázných druhov a ich eradikácia). Presun finančných prostriedkov do oblasti intervencie 085, ako aj 086 bude mať pozitívny vplyv na životné prostredie, a to na zvýšenie prvkov zelenej infraštruktúry, posilnenie biodiverzity, ale najmä prispeje k zlepšeniu stavu chránených území, čo je bližšie popísané v bode 5 nižšie.

To znamená, že navrhovaným presunom finančných prostriedkov je síce dotknutá cieľová hodnota ukazovateľa CO22 - *Celkový povrch rekultivovanej pôdy*, vzťahujúceho sa k oblasti intervencie 089 a miera s ním súvisiaceho pozitívneho vplyvu na životné prostredie, ktorá sa tým zníži, avšak na druhej strane sa zvyšujú cieľové hodnoty viacerých ukazovateľov v oblasti vodného hospodárstva a ochrany prírody, konkrétne ukazovateľov CO19 – *Zvýšený počet obyvateľov so zlepšeným čistením komunálnych odpadových vôd*, O0008 – *Počet opatrení na zabezpečenie spojitosti vodných tokov a odstraňovanie bariér vo vodných tokoch*, CO23 – *Plocha biotopov podporených s cieľom dosiahnuť lepší stav ich ochrany*, ako aj O0178 – *Počet zrealizovaných informačných aktivít*, a teda aj miera súvisiacich vplyvov na životné prostredie v predmetných oblastiach.

Presun finančných prostriedkov z oblasti intervencie 083 a 084 do oblasti intervencie 017 umožní podporiť projekty v oblasti triedeného zberu komunálnych odpadov (KO) a zhodnocovania biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov (BRKO). Výsledkom bude vytvorenie kapacity pre vytriedenie väčšieho množstva KO vrátane BRKO, čo prispeje k šetreniu prírodných zdrojov, nakoľko vytriedené KO budú následne zhodnotené a to prevažnej miere recykláciou. Vytvorením kapacít pre vytriedenie BRKO vrátane kuchynského odpadu z domácností a vytvorením kapacít pre jeho zhodnotenie vo forme aeróbného a anaeróbného spracovania dôjde k odklonu BRKO od skládkovania, čím sa zníži produkcia skládkového plynu. Skládkový plyn a to predovšetkým jeho zložky metán a oxid uhličitý prispievajú ku globálnemu otepľovaniu. Vytriedenie BRKO a jeho spracovanie v bioplynových staniciach umožní využiť bioplyn na výrobu tepla a elektrickej energie, alebo v prípade úpravy bioplynu na biometán je ho možné použiť ako náhradu za metán z fosílnych zdrojov. Presun finančných prostriedkov do oblasti intervencie 017 teda bude mať pozitívny vplyv na životné prostredie.

Presunom disponibilných finančných prostriedkov ŠC 1.4.1 zameraného na zlepšenie kvality ovzdušia, t. j. z oblastí intervencie 083 a 084 na posilnenie aktivít v oblasti nakladania s komunálnym odpadom a zhodnocovania biologicky rozložiteľného odpadu – oblasť intervencie 017, sa má aspoň do určitej miery zachovať pôvodný cieľ projektu zameraného na výmenu zastaraných kotlov na tuhé palivo za kotly na zemný plyn a prispieť tak k zníženiu znečistenia ovzdušia prachovými časticami (PM), kde kvôli prekračovaniu ich limitných hodnôt čelí SR žalobe EK na Európskom súdnom dvore. Tieto zdroje sa presúvajú na aktivitu zameranú na zhodnocovanie biologicky rozložiteľných odpadov (BRO) – na výstavbu a rekonštrukciu zariadení na aeróbne a anaeróbne spracovanie BRO, vrátane produkcie bioplynu za účelom jeho využitia aj ako energetického zdroja neprodujúceho emisie prachu. Cieľom je teda o. i. podporiť výrobu energie z obnoviteľných zdrojov a vytvoriť podmienky na výrobu biometánu z bioplynu, ktorý by slúžil ako náhrada zemného plynu. Z hľadiska znížovania emisií prachových častíc PM do ovzdušia z energetických zariadení teda nedôjde k výraznej zmene pôvodne predpokladaného vplyvu na životné prostredie.

Priaznivým vplyvom na životné prostredie, konkrétne pozitívnym príspevkom k adaptácii na zmenu klímy, sa vyznačuje aj návrh na zvýšenie cieľovej hodnoty ukazovateľa, ktorý sa viaže k oblasti intervencie 087 (*Opatrenia v oblasti adaptácie na zmenu klímy a predchádzanie a riadenie rizík súvisiacich s klímou, ako napr. erózia, požiare, povodne, búrky a suchá, vrátane zvyšovania povedomia, civilnej ochrany a systémov a infraštruktúr na zvládanie katastrof*), k aktivite C. Vodozádržné opatrenia v urbanizovanej krajine. Ide o ukazovateľ *O0019 Počet realizovaných vodozádržných opatrení*, v ktorého prípade sa v rámci predmetnej zmeny OP KŽP navrhuje zvýšenie jeho pôvodnej cieľovej hodnoty z 86 na hodnotu **517 (opatrení)**. Východiskom pre stanovenie pôvodnej cieľovej hodnoty ukazovateľa bola vyššia investičná náročnosť, ktorá vychádzala z odborného odhadu, pretože takto zamerané projekty neboli v rámci OP ŽP v programovom období 2007 – 2013 implementované. Keďže v rámci implementácie projektov došlo v tomto programovom období k zníženiu mernej investičnej náročnosti a zároveň na základe preukázaného dopytu bude alokácia 62. výzvy navýšená, RO pre OP KŽP pristúpil k úprave predmetného ukazovateľa na základe už teraz zazmluvnených projektov.

Ďalšími zmenami OP KŽP, ktoré nepredstavujú finančné presuny v rámci programu, sú aj vykonané úpravy textovej časti, ktoré vo viacerých prípadoch môžu prispievať aj k podpore pozitívnych vplyvov OP KŽP. Iné vykonané úpravy, ako napríklad doplnenie a precizovanie textu, ako aj terminologické zosúladzovanie textu OP KŽP s platnými právnymi predpismi SR a EÚ, naopak nemenia vplyv dokumentu na životné prostredie.

Zmeny navrhnuté v rámci PO 4 premietnuté do OP KŽP (presun finančných prostriedkov medzi jednotlivými oblasťami intervencií PO 4) vrátane úprav cieľových hodnôt príslušných merateľných ukazovateľov nepredstavujú zmeny OP KŽP, ktoré by ovplyvňovali jeho pozitívny vplyv na životné prostredie. Napriek tomu, že dochádza k presunu finančných prostriedkov medzi jednotlivými investičnými prioritami v rámci PO 4, a tým aj rôznymi oblasťami intervencie, hlavný cieľ podpory PO 4 zostane zachovaný, tzn. že zostane zachovaný aj pozitívny vplyv na životné prostredie. Tento sa prejaví predovšetkým v znížení emisií skleníkových plynov prostredníctvom realizácie tých opatrení, po ktorých je aktuálne dopyt, a to inštalácie zariadení využívajúcich obnoviteľné zdroje energie v domácnostiach, čím sa zvýši podiel tepla, alebo elektriky z OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe a tiež opatreniami energetickej efektívnosti v malých a stredných podnikoch.

Presun disponibilných zdrojov medzi oblasťami intervencie v rámci PO 5 nepredstavujú zmeny, ktoré by priamo alebo nepriamo menili vplyv OP KŽP na životné prostredie.

4. Vplyv na zdravotný stav obyvateľstva

Navrhovaná zmena OP KŽP neovplyvní pozitívny vplyv predmetu podpory OP KŽP na zdravotný stav obyvateľstva, identifikovaný v procese v minulosti vykonaného posudzovania pôvodného návrhu OP KŽP.

Celkovo sa v súvislosti s navrhovanou zmenou OP KŽP (na verziu 14) nepredpokladá, že jej vplyv na zdravotný stav obyvateľstva bude v porovnaní s predchádzajúcou verziou operačného programu zásadne odlišný.

V niektorých prípadoch je možné očakávať pozitívny vplyv tejto zmeny na zdravotný stav obyvateľstva, a to najmä v prípade zvýšenia alokácie PO 1 (IP 2) na aktivity zamerané na podporu realizácie infraštruktúry v oblasti odkanalizovania a čistenia odpadových vôd. Znečisťovanie zdrojov vôd má priamo negatívne dopady na dotknuté obyvateľstvo Slovenska. Podpora opatrení, ako je vybudovanie, resp. dobudovanie stokovej siete a čistiarní odpadových vôd, nielenže zabráni ohrozeniu kvality vôd, ale prispieje aj k jej zlepšeniu, nakoľko dôjde k eliminácii existujúcich zdrojov znečistenia. Práve prístup ku kvalitnej pitnej vode predstavuje jeden z najvýznamnejších faktorov ovplyvňujúci dobrý zdravotný stav obyvateľstva.

Positívny vplyv tejto zmeny na zdravotný stav obyvateľstva je možné očakávať aj vďaka realizácii projektov v rámci ŠC 1.3.1, zameraných na zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov a posilnenie biodiverzity, najmä v rámci sústavy Natura 2000. Konkrétne realizáciou schváleného dokumentu starostlivosti o druh (Program starostlivosti o medveďa hnedého), sa prispieje nie len k samotnému zachovaniu priaznivého stavu medveďa hnedého a zároveň sa odstránia negatívne vplyvy na daný druh, ale realizáciou manažmentových opatrení, sa zníži nepriaznivý vplyv medveďa v dôsledku jeho stretu s obyvateľmi a ich majetkom. Podpora Zásahového tímu pre medveďa hnedého, ako aj vybraných správ národných parkov, sa taktiež premietne do zlepšenia ochrany majetku obyvateľov žijúcich v dotknutom území.

Uvedené pozitívne vplyvy sú zároveň protiváhou zníženia pôvodne predpokladanej miery pozitívneho vplyvu sanácie environmentálnych záťaží na zdravie obyvateľstva v dôsledku presun finančných prostriedkov z oblasti environmentálnych záťaží do iných, vyššie uvedených oblastí podpory. Aj keď dôjde k sanácii nižšieho počtu a plochy environmentálnych záťaží oproti pôvodnému predpokladu, naďalej bude dochádzať k zlepšeniu stavu jednotlivých zložiek životného prostredia a zdravia obyvateľov lokalít, na ktorých prebieha sanácia environmentálnych záťaží v rámci projektov OP KŽP, ktoré sú v procese implementácie. Dôležitým faktorom ovplyvňujúcim v konečnom dôsledku mieru pozitívneho vplyvu sanácie environmentálnych záťaží na zdravie obyvateľstva je účinnosť sanačnej metódy, pričom práve identifikácia a uplatnenie čo najúčinnnejšej metódy sanácie je odborne, technicky a časovo náročný proces, z ktorého vyplýva aj potreba dlhšieho obdobia na implementáciu projektov a v niektorých prípadoch aj ich fázovania. Z druhej strany to však znamená, že zníženie počtu sanovaných lokalít nemusí pri uplatnení podľa možnosti čo najúčinnnejšej metódy sanácie environmentálnej záťaže znamenať priamo úmerné zníženie pozitívneho vplyvu na životné prostredie a zdravie obyvateľstva.

K nepriamym pozitívnym vplyvom prispieje aj novo navrhovaná aktivita zameraná na prípravu predprojektovej a projektovej dokumentácie, ktorá urýchli prípravnú fázu projektov sanácie environmentálnych záťaží a vytvorí tak predpoklad pre efektívnu realizáciu projektov riešiacich sanáciu environmentálnych záťaží na území Slovenskej republiky.

4. Vplyv na zdravotný stav obyvateľstva

Navrhovaná zmena OP KŽP neovplyvní pozitívny vplyv predmetu podpory OP KŽP na zdravotný stav obyvateľstva, identifikovaný v procese v minulosti vykonaného posudzovania pôvodného návrhu OP KŽP.

Celkovo sa v súvislosti s navrhovanou zmenou OP KŽP (na verziu 14) nepredpokladá, že jej vplyv na zdravotný stav obyvateľstva bude v porovnaní s predchádzajúcou verziou operačného programu zásadne odlišný.

V niektorých prípadoch je možné očakávať pozitívny vplyv tejto zmeny na zdravotný stav obyvateľstva, a to najmä v prípade zvýšenia alokácie PO 1 (IP 2) na aktivity zamerané na podporu realizácie infraštruktúry v oblasti odkanalizovania a čistenia odpadových vôd. Znečisťovanie zdrojov vôd má priamo negatívne dopady na dotknuté obyvateľstvo Slovenska. Podpora opatrení, ako je vybudovanie, resp. dobudovanie stokovej siete a čistiarní odpadových vôd, nielenže zabráni ohrozeniu kvality vôd, ale prispieje aj k jej zlepšeniu, nakoľko dôjde k eliminácii existujúcich zdrojov znečistenia. Práve prístup ku kvalitnej pitnej vode predstavuje jeden z najvýznamnejších faktorov ovplyvňujúci dobrý zdravotný stav obyvateľstva.

Positívny vplyv tejto zmeny na zdravotný stav obyvateľstva je možné očakávať aj vďaka realizácii projektov v rámci ŠC 1.3.1, zameraných na zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov a posilnenie biodiverzity, najmä v rámci sústavy Natura 2000. Konkrétne realizáciou schváleného dokumentu starostlivosti o druh (Program starostlivosti o medveďa hnedého), sa prispieje nie len k samotnému zachovaniu priaznivého stavu medveďa hnedého a zároveň sa odstránia negatívne vplyvy na daný druh, ale realizáciou manažmentových opatrení, sa zníži nepriaznivý vplyv medveďa v dôsledku jeho stretu s obyvateľmi a ich majetkom. Podpora Zásahového tímu pre medveďa hnedého, ako aj vybraných správ národných parkov, sa taktiež premietne do zlepšenia ochrany majetku obyvateľov žijúcich v dotknutom území.

Uvedené pozitívne vplyvy sú zároveň protiváhou zníženia pôvodne predpokladanej miery pozitívneho vplyvu sanácie environmentálnych záťaží na zdravie obyvateľstva v dôsledku presun finančných prostriedkov z oblasti environmentálnych záťaží do iných, vyššie uvedených oblastí podpory. Aj keď dôjde k sanácii nižšieho počtu a plochy environmentálnych záťaží oproti pôvodnému predpokladu, naďalej bude dochádzať k zlepšeniu stavu jednotlivých zložiek životného prostredia a zdravia obyvateľov lokalít, na ktorých prebieha sanácia environmentálnych záťaží v rámci projektov OP KŽP, ktoré sú v procese implementácie. Dôležitým faktorom ovplyvňujúcim v konečnom dôsledku mieru pozitívneho vplyvu sanácie environmentálnych záťaží na zdravie obyvateľstva je účinnosť sanačnej metódy, pričom práve identifikácia a uplatnenie čo najúčinnnejšej metódy sanácie je odborne, technicky a časovo náročný proces, z ktorého vyplýva aj potreba dlhšieho obdobia na implementáciu projektov a v niektorých prípadoch aj ich fázovania. Z druhej strany to však znamená, že zníženie počtu sanovaných lokalít nemusí pri uplatnení podľa možnosti čo najúčinnnejšej metódy sanácie environmentálnej záťaže znamenať priamo úmerné zníženie pozitívneho vplyvu na životné prostredie a zdravie obyvateľstva.

K nepriamym pozitívnym vplyvom prispieje aj novo navrhovaná aktivita zameraná na prípravu predprojektovej a projektovej dokumentácie, ktorá urýchli prípravnú fázu projektov sanácie environmentálnych záťaží a vytvorí tak predpoklad pre efektívnu realizáciu projektov riešiacich sanáciu environmentálnych záťaží na území Slovenskej republiky.

5. Vplyvy na chránené územia [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti a pod.] vrátane návrhu opatrení na ich zmiernenie

Navrhovaná zmena OP KŽP zachováva existujúci pozitívny vplyv na chránené územia, pričom navyše prispieva k zlepšeniu podmienok pre podporu projektov s priamym pozitívnym vplyvom na chránené územia z hľadiska ochrany prírody a biodiverzity. Pozitívne vplyvy možno očakávať predovšetkým vďaka presunu disponibilných voľných zdrojov do ŠC 1.3.1, kde je ich využitie plánované najmä na realizáciu schválených dokumentov starostlivosti, resp. ďalšej dokumentácie a to navýšením už vyhlásených výziev (22. a 49. výzva). Konkrétne realizáciou schváleného dokumentu starostlivosti o druh (Program starostlivosti o medveďa hnedého) sa prispeje nie len k samotnému zachovaniu priaznivého stavu medveďa hnedého, ale zároveň sa odstránia aj negatívne vplyvy na daný druh, čo bude mať pozitívny vplyv aj na ostatné chránené druhy žijúce v dotknutých územiach, Zároveň sa posilnením Zásahového tímu pre medveďa hnedého, ako aj vybraných správ národných parkov, zvýšia kontroly a zásahy v chránených územiach, čo bude mať z dlhodobého hľadiska jednoznačne pozitívny vplyv najmä na územia sústavy Natura 2000, Vďaka zvýšenému percentu oprávnených výdavkov na výkup pozemkov v chránených územiach (z ostatnej zmeny OP KŽP), ŠOP SR plánuje ďalej vykupovať pozemky v chránených územiach, pričom sa tak posilní ochrana území sústavy Natura 2000 jednotlivými správami národných parkov.

Vyhlásením novej výzvy zameranej na realizáciu opatrení vyplývajúcich z dokumentu „*Akčný plán na riešenie problematiky prienikových ciest neúmyselnej introdukcie a neúmyselného šírenia invázných nepôvodných druhov na územie Slovenskej republiky a na územie EÚ cez územie Slovenskej republiky*“ sa taktiež očakáva pozitívny vplyv na chránené územia. Podporený by mal ako monitoring invázných druhov, ktorý sa doteraz nevykonával komplexne, tak aj ich eradikácia. Tým sa začne proces praktickej implementácie zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorým boli do právneho poriadku SR transponované niektoré ustanovenia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ č. 1143/2014 o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov. V zmysle čl. 13 uvedeného nariadenia EÚ bolo potrebné do 3 rokov od prijatia zoznamu invázných nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Únie vypracovať a vykonať jeden akčný plán alebo súbor akčných plánov na riešenie problematiky prioritných prienikových ciest. Začatím realizácie schváleného akčného plánu v súčasnom programovom období tak dôjde k plneniu čl. 13 uvedeného nariadenia EÚ a zároveň bude možné získať prehľad o invázných druhoch aj v chránených územiach sústavy Natura 2000, pričom tieto skúsenosti budú môcť byť využité v projektoch realizovaných v novom programovom období 2021 – 2027.

Pozitívne vplyvy možno očakávať aj v nadväznosti na doplnenie 2 vysvetliviek v textovej časti aktivity A. *Dobudovanie sústavy Natura 2000 a zabezpečenie starostlivosti o sústavu Natura 2000 a ďalšie chránené územia (vrátane území medzinárodného významu), ako aj chránené druhy v rámci ŠC 1.3.1 Zlepšenie stavu ochrany druhov a biotopov a posilnenie biodiverzity, najmä v rámci sústavy Natura 2000.* Jedna vysvetlivka bola doplnená pri cieľových územiach, kde bolo potrebné jasnejšie definovať výnimočný prípad, kedy je možné aktivity realizovať aj mimo chránených území. Táto špecifikácia zároveň vychádza aj z praxe pri realizácii schválených dokumentov starostlivosti o druhy, v rámci ktorých ŠOP SR identifikovala, že vzhľadom na migráciu chránených druhov živočíchov (medveď, vlk, rys) po území Slovenska je potrebné viaceré opatrenia vykonať aj mimo chránených území, pričom takouto realizáciou sa prispeje k ochrane druhu v chránených územiach sústavy Natura 2000, v ktorých sú predmetom ochrany.

Druhá vysvetlivka bola doplnená pri prijímateľoch v súvislosti s poskytnutím podpory z úrovne prijímateľa užívateľom, a to fyzickým osobám – nepodnikateľom, ktorí sú vlastníkami alebo užívateľmi pozemkov v chránených územiach. Predmetné doplnenie zodpovedá požiadavkám fyzických osôb, ktoré mali záujem realizovať opatrenia nielen na svojich pozemkoch nachádzajúcich sa v chránených územiach, ale aj mimo chránených území, ktoré sú priľahlé k chránenému územiu, pričom realizácia aktivít vyplývajúcich zo schválených dokumentov starostlivosti, resp. ďalšej dokumentácie aj na takýchto pozemkoch bude mať pozitívny vplyv na chránené územia. Doplnenie vysvetliviek, ktoré sprehládnia aktuálne texty v OP KŽP sa tak pozitívne prejaví aj na plnení hlavného ukazovateľa CO23 *Plocha biotopov podporených s cieľom dosiahnuť lepší stav ich ochrany*, ktorý je kľúčový z hľadiska dosahovania cieľov OP KŽP v oblasti ochrany prírody.

6. Možné riziká súvisiace s uplatňovaním strategického materiálu

V súvislosti s uplatňovaním OP KŽP v jeho upravenom znení sa nepredpokladajú priame riziká. Zároveň je však potrebné poznamenať, že ani vytvorenie podmienok pre podporu rôznych typov opatrení s pozitívnym vplyvom na životné prostredie nie je sama o sebe zárukou dostatočného záujmu o podporované aktivity zo strany žiadateľov.

7. Vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice

V súvislosti s prebiehajúcou zmenou nedôjde k takým predpokladaným vplyvom na území SR, ktoré by presahovali štátnej hranice.

IV. Dotknuté subjekty

1. Vymedzenie dotknutej verejnosti vrátane jej združení

Vzhľadom na to, že dané oznámenie sa týka zmeny OP KŽP, ktorý patrí k strategickým dokumentom s celoštátnym dosahom, dotknutú verejnosť môžu predstavovať všetci obyvatelia územia SR.

2. Zoznam dotknutých subjektov

V súvislosti s navrhovanou zmenou OP KŽP sú prioritne dotknutými subjektmi najmä subjekty vystupujúce ako aktuálni, resp. potenciálni oprávnení prijímatelia vo vzťahu k aktivitám, ktorých sa navrhované zmeny týkajú. V súlade s princípom partnerstva sú tieto typy subjektov zastúpené prostredníctvom nimi, resp. ich združeniami alebo organizáciami nominovaných zástupcov v Monitorovacom výbore pre OP KŽP.

3. Dotknuté susedné štáty

Nepredpokladá sa, že by navrhovanou zmenou OP KŽP mohli byť dotknuté susedné štáty.

V. Doplnujúce údaje

1. Mapová a iná grafická dokumentácia (napr. výkres širších vzťahov v mierke primeranej charakteru a pôsobnosti strategického dokumentu)

Predkladané oznámenie neobsahuje žiadnu mapovú ani inú grafickú dokumentáciu.

2. Materiály použité pri vypracovaní strategického dokumentu

Pri vypracovaní zmeny OP KŽP boli použité materiály uvedené v kap. II bod 7. tohto oznámenia. Ďalšie informácie, zdôvodnenia a navrhované riešenia pre jednotlivé prioritné osi, ktoré vychádzajú z aktuálneho stavu implementácie OP KŽP, sú uvedené v kapitole II. bod 5. a podrobnejšie v kapitole III. bod 1. tohto oznámenia.

VI. Miesto a dátum vypracovania oznámenia

Bratislava, 31. augusta 2022

VII. Potvrdenie správnosti údajov

1. Meno spracovateľa oznámenia

Mgr. Zdenka Kurčíková
odbor programovania a riadenia programovania
sekcia environmentálnych programov a projektov
Ministerstvo životného prostredia SR

PhDr. Miroslava Hrušková, CSc.
riaditeľka odboru programovania a riadenia programovania
sekcia environmentálnych programov a projektov
Ministerstvo životného prostredia SR

2. Potvrdenie správnosti údajov oznámenia podpisom oprávneného zástupcu obstarávateľa, pečiatka

Ing. Katarína Nováková
generálna riaditeľka
sekcie environmentálnych programov a projektov
Ministerstvo životného prostredia SR